

Memòria de l'Institut Català de les Dones 2019

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Edició: Institut Català de les Dones
Seu: Pl. Pere Coromines, 1
08001 Barcelona
Tel. 93 495 16 00
Fax. 93 321 61 11
icd@gencat.cat
[Web de l'Institut Català de les Dones](#)
CIF Q-5850014-A

© Institut Català de les Dones

Edició:

Font, taules i gràfics: Institut Català de les Dones

ISSN 2462-5957

El document *Memòria de l'Institut Català de les Dones 2019* està subjecte a una llicència de Reconeixement-NoComercial 4.0 Internacional de Creative Commons.

Se'n permet la còpia, la distribució i la comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi la font

Sumari

Presentació	5
Funcions de l'Institut Català de les Dones	5
Línies estratègiques	7
Estructura, organització i mitjans	8
Organigrama	8
El pressupost	8
Contractació administrativa	9
Personal	9
Accions enfocades a aconseguir la igualtat efectiva de dones i homes	4
Qüestions parlamentàries	4
Informes d'impacte de gènere	4
Subvencions a entitats	5
Contractes programa amb els ens locals per al desplegament i el manteniment dels Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)	6
Convenis subscrits amb altres organismes	7
Formació	8
Exposicions	13
Jornades i actes	16
Premis	23
Emprenedoria, carrera professional i talent femení en el mercat de treball ..	25
Accions de suport adreçades al món de l'empresa	25
Coordinació interdepartamental en l'àmbit de la igualtat efectiva entre dones i homes	27
Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere del Govern de la Generalitat	27
Plans, comissions i grups de treball interdepartamentals	29
Relacions externes i institucionals	32
Prevenició, detecció i erradicació de la violència masclista	33
Prevenició i sensibilització	33
Detecció, atenció i recuperació	34
Estructures de coordinació	39
Altres actuacions destacades	44

Comunicació.....	44
Centre de Documentació	49
Observatori de la Igualtat de Gènere (OIG)	56
Consell Nacional de Dones de Catalunya (CNDC)	63

Presentació

L'Institut Català de les Dones és l'organisme de l'Administració de la Generalitat encarregat de dissenyar, impulsar, coordinar i avaluar les polítiques de gènere i per a les dones. Està adscrit al Departament de la Presidència.

Funcions de l'Institut Català de les Dones

Segons la llei de creació de l'Institut (*Llei 11/1989*), en la redacció donada per la *Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes*, correspon a l'Institut Català de les Dones:

- a) Garantir, en col·laboració amb els departaments afectats, la prestació de serveis específics a favor de les dones.
- b) Fomentar i coordinar la prestació de serveis de tot tipus a les dones, mitjançant l'establiment de convenis amb entitats públiques i privades.
- c) Elaborar i promoure informes, estudis i anàlisis de recerca sobre matèries relacionades amb la problemàtica actual de les dones a Catalunya.
- d) Dissenyar, coordinar i impulsar l'elaboració del Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere del Govern de la Generalitat, i també fer-ne el seguiment i l'avaluació.
- e) Impulsar l'elaboració dels plans de polítiques d'igualtat de gènere de les administracions locals.
- f) Elaborar, amb la col·laboració dels diferents departaments implicats, l'informe anual d'execució de la transversalitat de la perspectiva de gènere a l'Administració de la Generalitat.
- g) Elaborar i emetre els informes d'impacte de gènere i, en tot cas, els informes a què fan referència els articles 36.3.b i 37.2 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, i l'article 64.3.d de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.
- h) Elaborar els programes d'intervenció integral contra la violència masclista del Govern amb la periodicitat que estableix l'article 84 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- i) Elaborar els protocols per a una intervenció coordinada contra la violència masclista d'acord amb el que estableix l'article 85 de la Llei 5/2008.

- j) Promoure i liderar la recerca en matèria de violència masclista i establir els acords de col·laboració necessaris en l'àmbit universitari i especialitzat per a dur-la a terme.
- k) Dissenyar, impulsar i coordinar les polítiques contra la violència masclista.
- l) Divulgar les activitats, els serveis i les tasques duts a terme per l'Institut o per les associacions i les entitats col·laboradores, mitjançant l'organització de fires, congressos o per qualsevol altre mitjà.
- m) Potenciar la participació de les dones en les decisions i les mesures que les afecten, i fomentar l'associacionisme per a la defensa de llurs interessos.
- n) Recopilar informació i documentació sobre la situació actual de les dones a Catalunya.
- o) Vetllar pel compliment dels convenis i els acords internacionals en tot allò que afecta la promoció de les dones, i fer-ne possible la participació en els fòrums internacionals on se'n tracti la problemàtica.
- p) Vetllar perquè les disposicions per a l'assoliment de la igualtat efectiva de dones i homes de l'ordenament jurídic s'adeqüin a les característiques concretes de cada territori, a fi de corregir desequilibris i impulsar les mesures més adequades a les necessitats dels diversos entorns que configuren la població de Catalunya i la seva distribució territorial.
- q) Dur a terme l'assistència tècnica especialitzada a les administracions públiques catalanes per a incorporar la dimensió de gènere en el desenvolupament de les polítiques públiques.
- r) Promoure els espais de diàleg i cooperació institucionals i, concretament, promoure la cooperació interinstitucional amb les diverses administracions locals per mitjà d'espais de diàleg amb representants territorials, amb l'objectiu de sumar recursos i aconseguir més impacte de les polítiques d'igualtat de gènere, i promoure la cooperació interinstitucional amb les universitats catalanes per mitjà d'espais per a compartir i crear coneixement en matèria de perspectiva de gènere.
- s) Fer l'avaluació prèvia dels fets per a la personació de l'Administració de la Generalitat en processos penals de violència masclista d'una rellevància especial.
- t) Atorgar i revocar, si escau, el distintiu català d'excel·lència empresarial en matèria d'igualtat efectiva de dones i homes en el treball.
- u) Assumir les altres competències que li siguin encomanades pel Govern o li siguin assignades per les lleis.

Presentació

Tanmateix, la *Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista* confereix unes competències específiques com són aquestes:

- a) Impulsar i coordinar les polítiques contra la violència masclista que ha d'aprovar el Govern de la Generalitat.
- b) Dissenyar i impulsar les polítiques contra la violència masclista en col·laboració amb les administracions locals, els agents socials, les entitats expertes i les associacions de dones que treballen en aquest àmbit.
- c) Vetllar per l'adequació dels plans i programes duts a terme per les diferents administracions públiques de Catalunya respecte als programes del Govern de la Generalitat en matèria de violència masclista.
- d) Coordinar i garantir el treball transversal en tots els àmbits.
- e) Impulsar l'elaboració i la signatura de convenis de col·laboració i acords entre les administracions i les entitats implicades en la lluita contra la violència masclista per a eradicar-la.
- f) Proposar la programació, la prestació, la gestió i la coordinació dels serveis que integren la Xarxa, en col·laboració amb els ajuntaments, llevat dels serveis d'informació i atenció a les dones, que són competència dels ens locals en els termes especificats per aquesta llei.

Línies estratègiques

- Durant el 2019 s'ha aprovat per Acord de Govern el Pla estratègic de Polítiques d'Igualtat de Gènere 2019-2022.
- Impuls de diverses campanyes de sensibilització:
 - o 8M, “#SomAquí #Som8deMarç”, per commemorar el Dia Internacional de les Dones, pel reconeixement als moviments feministes.
 - o 25N, “Ni agressor, ni còmplice. Atura les violències masclistes” és el lema de la campanya de sensibilització adreçada a joves pel Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència envers les Dones.
- Celebració del I Congrés Internacional per a l'Erradicació de les Violències Masclistes, oferint així un espai idoni per a la construcció d'aliances i treball en xarxa.
- Desplegament del Pla director de formació en equitat de gènere de Catalunya 2017-2020.
- Suport a entitats que treballen per a la igualtat d'homes i dones i per erradicar la violència masclista.
- Suport als ens locals mitjançant els contractes programa, que són eines per a la coordinació, cooperació i col·laboració entre l'Institut Català de les Dones i els ens locals, en matèria de serveis d'informació i atenció a les dones.

Estructura, organització i mitjans

Organigrama

Departament de la Presidència

❖ Institut Català de les Dones (ICD)

❖ Presidència

➤ Direcció Executiva

- Oficina de Comunicació
- Unitat d'Informàtica
- Servei Económicoadministratiu
- Àrea de Promoció d'Activitats i Entitats
- Centre de Documentació Joaquina Alemany i Roca
- Servei de Polítiques d'Igualtat de Gènere i Assessorament

Jurídic

- Observatori de la Igualtat de Gènere
- Seu territorial de Barcelona
- Seu territorial de Girona
- Seu territorial de Lleida
- Seu territorial de Tarragona
- Seu territorial de Terres de l'Ebre

El pressupost

El **pressupost inicial** gestionat durant el 2019 ha estat de **7.985.994,70€** de pressupost ordinari i de **12.724.685,35€** de fons del *Pacto de Estado contra la violencia de género*, dels quals **2.478.000€** s'han incorporat al pressupost de l' ICD.

Pressupost 2019 per capítols

	Pressupost inicial	Pressupost final
Capítol 1	2.240.890,11	2.542.538,43
Capítol 2	1.344.804,59	2.666.804,59
Capítol 4	4.390.000,00	5.506.000,00
Capítol 6	7.300,00	7.300,00
Capítol 8	3.000,00	3.000,00
Total	7.985.994,70	10.725.643,02

S'han tramitat 13 expedients de transferència pressupostària.

Contractació administrativa

Durant l'any 2019, s'han tramitat 375 expedients de contractació menor i 1 contracte recurrent (CTTI). L'import total és 806.483,64 €.

Personal

Distribució territorial personal

A 31 de desembre de 2019, l'Institut Català de les Dones compta amb una plantilla de 60 persones, de les quals 12 persones en el marc del Programa temporal del Pacte d'Estat contra la violència de gènere.

Distribució territorial del personal

ÀMBIT TERRITORIAL	Persones
Barcelona	47
Girona	4
Lleida	3
Tarragona	3
Terres de l'Ebre	3
Total Personal ICD	60

A 31 de desembre de 2019, l'Institut Català de les Dones compta amb una plantilla de 60 persones

Distribució per sexe

A 31 de desembre de 2019, l'Institut Català de les Dones compta amb una plantilla de 55 dones i 5 homes.

Distribució per sexe i grup professional

GRUPS	DONES	HOMES	TOTAL	% dones per grups
A	30	2	32	93,75%
B	11	1	12	91,67%
C	7	1	8	87,50%
D	6	0	6	100,00%
E	1	1	2	50,00%
Total personal	55	5	60	91,67%
Distribució percentual per sexe	91,67%	8,33%	100,00%	

Distribució del personal al servei de l'Institut Català de les Dones per unitats directives

Distribució per unitats directives i cossos laborals del personal al servei de l'Institut Català de les Dones

Unitats	Alts càrrecs	A	B	C	D	E	TOTAL	% per unitats
Presidenta/Directora	2						2	3,33%
Servei Economicoadministratiu		6	1	1	2	1	11	18,33%
Servei Polítics d'Igualtat Gènere i Assess. Jurídic		7	1	1			9	15%
Àrea de Promoció d'Activitats i Entitats		3		2			5	8,33%
Centre de Documentació			2				2	3,33%
Informàtica			1	1			2	3,33%
Oficina de Comunicació		2					2	3,33%
Secretaria				1	2		3	5%
Recepció					1	1	2	3,33%
Oficina Informació Barcelona		3		1	1		5	8,33%
Oficina Informació Girona		1	3				4	6,67%
Oficina Informació Lleida		1	2				3	5%
Oficina Informació Tarragona		2	1				3	5 %
Oficina Informació Terres de l'Ebre		2	1				3	5%
Observatori Igualtat		3		1			4	6,67%
Total personal	2	30	12	8	6	2	60	100,0%
% per cossos laborals	3,33%	50,00%	20,00%	13,33%	10,00%	3,33%	100,00%	

Cursos i formació

Durant l'any 2019 s'han gestionat 77 peticions del Programa de Formació del Departament de la Presidència i de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, per al personal que presta serveis a l'Institut Català de les Dones.

Accions enfocades a aconseguir la igualtat efectiva de dones i homes

Qüestions parlamentàries

Al llarg del 2019, l'Institut Català de les Dones ha donat resposta a 5 propostes de resolució, a 17 resolucions, a 13 preguntes escrites i a 17 mocions, entre d'altres. A continuació, es detallen les respostes elaborades segons el tipus d'iniciativa parlamentària.

Qüestions parlamentàries per tipologies

Tipus iniciativa	Nombre
Proposició de llei	1
Proposta de Resolució	5
Resolució	17
Interpel·lació	7
Mocions	17
Pregunta Oral en Ple	2
Pregunta escrita	13
Sol·licitud d'informació	14
Sessions informatives i compareixences	6

Informes d'impacte de gènere

L'any 2019 es van rebre 179 propostes normatives per emetre informe d'impacte de gènere i consten que se'n van emetre 175.

- 66 informes d'impacte de gènere són totalment favorables perquè:
 - Hi ha 60 propostes normatives que materialment són irrelevants quant al gènere i no inclouen cap ús sexista ni androcèntric del llenguatge.
 - Hi ha 6 propostes normatives que materialment són rellevants quant al gènere, n'aporten clàusules i des de l'ICD no ha calgut fer cap aportació. I no inclouen cap ús sexista ni androcèntric del llenguatge.
- 75 propostes de les 175 rebudes resulten irrelevants pel que fa al gènere.

**S'han elaborat i tramitat
175 informes d'impacte de
gènere**

- 100 propostes de les 175 rebudes resulten rellevants quant al gènere, però d'aquests, 33 no inclouen cap clàusula de gènere.
- L'ICD ha efectuat aportacions de clàusules de gènere en 92 d'aquestes 175 propostes.
- L'ICD ha efectuat aportacions pel que fa a usos no sexistes o ni androcèntrics del llenguatge en 69 d'aquestes 175 propostes.

Informes d'impacte de gènere distribuïts per departaments

Departaments	Total
Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència	16
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació	8
Cultura	3
Empresa i Coneixement	5
Educació	13
Polítiques Digitals i Administració Pública	6
Interior	-
Justícia	3
Presidència	34
Salut	7
Territori i Sostenibilitat	11
Treball, Afers Socials i Famílies	42
Vicepresidència, Economia i Hisenda	31

Subvencions a entitats

L'any 2019 s'han presentat 379 sol·licituds de subvenció i s'han atorgat 333 en el marc de la convocatòria de subvencions per a la realització de projectes d'utilitat pública o interès social per promoure la igualtat efectiva de dones i homes (resolucions PRE/1217/2019, de 3 de maig, DOGC núm. 7871 i PRE/2291/2019, de 23 de juliol, DOGC núm. 7955), per un import total de 1.542.149 euros.

D'acord amb les bases eren subvencionables els supòsits següents:

- Projectes exclusivament subvencionables:

a) Projectes que impulsin, planifiquin i executin accions d'inserció laboral de dones; projectes que posin a l'abast de les dones accions de millora de les habilitats i capacitats pel desenvolupament d'itineraris de formació i reciclatge, així com projectes de suport en l'àmbit professional amb l'objectiu de promoure l'emprenedoria, la creativitat i la innovació.

**S'han atorgat 379
subvencions a
entitats per un import
total de 1.542.149 €**

b) Projectes que tinguin per objectiu marc l'erradicació de la violència masclista i desenvolupin accions definides a la *Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista*.

c) Projectes que generin actuacions concretes per garantir i defensar els drets de les dones, especialment per a aquelles amb major vulnerabilitat, per raó de pobresa, entesa des d'un punt de vista multifactorial, projectes orientats a la inserció sociolaboral per assolir més cohesió social i igualtat d'oportunitats.

d) Projectes que desenvolupin accions de coeducació, entesa com l'acció educadora que potencia la igualtat i valora indistintament l'experiència, les aptituds i l'aportació social i cultural de dones i homes, en igualtat de drets, sense estereotips sexistes, homofòbics, bifòbics, transfòbics o androcèntrics ni actituds discriminatòries per raó de sexe, orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere. Aquests projectes han de basar-se en una metodologia participativa i col·laborativa amb diferents poders públics.

Activitats exclusivament subvencionables:

a) Activitats que generin el treball en xarxa entre les entitats de dones, afavorint la transversalitat de les accions i l'intercanvi d'experiències.

b) Activitats que posin a l'abast de les dones estructures participatives que donin lloc a espais de debat, de relació, de coneixement i reconeixement mutu, d'apoderament i de decisió.

c) Activitats i accions dirigides a vetllar per l'accés, la presència, la participació i la protecció de la imatge de les dones en els mitjans de comunicació en igualtat de dret.

d) Activitats que promoguin, impulsin i visualitzin el paper de les dones en l'àmbit cultural.

Contractes programa amb els ens locals per al desplegament i el manteniment dels Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)

Els Serveis d'Informació i Atenció a les Dones són serveis que ofereixen informació, orientació i assessorament en tots aquells aspectes relacionats amb la vida de les dones: àmbit laboral, social, personal, familiar i altres.

El Contracte Programa consta de 2 fitxes:

- **Fitxa 1:** l'Institut Català de les Dones dona suport a la xarxa de Serveis d'informació i Atenció a les dones (SIAD), de titularitat municipal o comarcal que ofereixen informació, orientació i assessorament en tots aquells aspectes relacionats amb la vida de les dones: àmbit laboral, social,

S'han signat 102 contractes programa per un import de 3.085.500,00 €

personal, familiar i altres, d'acord amb allò que estableix la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

- **Fitxa 2:** l'Institut Català de les Dones amb l'objectiu de donar compliment al desplegament de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes impulsa la cooperació amb els ens locals per incorporar la perspectiva de gènere a les polítiques públiques. En el marc d'aquest procés, té l'encàrrec de dissenyar estratègies per a l'aplicació de la transversalitat de gènere com a metodologia de treball de totes les institucions públiques.

Durant l'any 2019 s'han atorgat 102 contractes programa per a la coordinació, cooperació i col·laboració entre l'Institut Català de les Dones i els ajuntaments i consells comarcals i ens supramunicipals en matèria de Serveis d'informació i atenció a les dones i la realització de polítiques d'igualtat de gènere, per un import total de 3.085.500,00€.

Per l'aportació dels fons del Pacte d'Estat en matèria de violència de gènere finançat per la Secretaria d'Estat d'Igualtat del Ministeri de la Presidència, Relacions amb les Corts i Igualtat s'ha disposat de crèdit addicional per a l'any 2019 del Contracte Programa per un import de 498.425,00 euros.

S'ha signat una addenda amb tots els ajuntaments i consells comarcals i ens supramunicipals que signen el contracte programa. L'objecte concret d'aquesta addenda ha estat la realització de les actuacions del projecte: ampliació dels serveis que es presten en el Servei d'Informació i Atenció a les Dones: Fitxa 3 Servei d'Informació i Atenció a les Dones, en el marc del Pacte d'Estat en matèria de violència de gènere finançat per la Secretaria d'Estat i Igualtat del Ministeri de la Presidència, Relacions amb les Corts i Igualtat.

Convenis subscrits amb altres organismes

L'any 2019 des de l'Institut Català de les Dones s'han signat 6 convenis amb diferents organismes, concedit 13 subvencions directes, i 3 transferències per un import total de 253.680,28 €.

Conveni amb el Síndic de Greuges de Catalunya

Durant el 2019 l'ICD ha donat resposta a 16 expedients tramesos pel Síndic de Greuges (queixes i actuacions d'ofici) per possible discriminació per raó de sexe/gènere sobre diferents matèries

Altres queixes i CQS

Durant el 2019 l'ICD ha donat resposta a **17** expedients tramesos per la ciutadania per possible discriminació per raó de sexe/gènere sobre diferents matèries.

Formació

Durant l'any 2019 s'ha seguit amb el desenvolupament i la implementació del **Pla director de formació en equitat de gènere de Catalunya 2017-2020**, que amb la clara intenció de convertir-se en un instrument de transformació i canvi ha de permetre la integració efectiva de la perspectiva de gènere en les actuacions públiques.

Per tal d'assolir aquesta finalitat el Pla director es fonamenta en els principis orientadors de:

- Transversalitat de gènere
- La capacitat com eina de transformació de les polítiques públiques
- Coordinació i cooperació institucional

Les estratègies utilitzades per al desenvolupament del Pla director en la seva missió són:

- Establiment de formació obligatòria per a col·lectius claus
- Avaluació de la transferència dels aprenentatges al lloc de treball, de manera que s'incorporin millores i hi hagi resultats objectius de la formació
- Perfil del professorat amb coneixement i experiència de dins i fora de l'administració
- Detecció de necessitats formatives continuada, incorporant tant mecanismes de detecció continuada com fomentant les aportacions col·laboratives del personal i creuant-les amb les prescripcions normatives.
- Certificació que representi un estímul a la carrera professional i la posada en marxa de la segona edició del *Postgrau de Polítiques d'Igualtat a la Gestió Pública* de 875 hores, 146 de les quals són presencials, adreçada a referents de gènere dels departaments i personal de l'ICD.

Entre els principals resultats i actuacions durant l'any 2019 en el marc del Pla director trobem:

1. La continuació de l'impuls de la formació directiva i de comandament que, gracies a la cooperació de l'ICD amb els diferents departaments de la Generalitat de Catalunya, ha significat la posada en marxa de 13 activitats formatives adreçades a alts càrrecs i línia de comandaments. En concret una píndola de 45' "La perspectiva de gènere, estratègia per a dissenyar les polítiques públiques al segle XXI" que s'ha impartit per acadèmiques de prestigi a la si dels Consells de Direcció de 5 Departaments i ha permès sensibilitzar a 131 alts càrrecs (74 dones i 57 homes). Igualment s'han realitzat 8 edicions a càrrec del pressupost ICD del curs Gestió Transversal de Gènere de 13 hores, adreçades a la línia directiva, on s'han format 127 persones (90 dones i 37 homes) de les quals s'han certificat, la gran majoria amb un pla d'acció de millora, 86 persones (58 dones i 28 homes). Igualment, a càrrec del pressupost dels Departaments, s'han realitzat 6 edicions en les quals es van formar 209 persones (133 dones i 76 homes) i van

resultar certificades i amb pla de millora 89 persones (57 dones i 32 homes).

En total, agregant totes les edicions, al marge del pressupost que les ha sostingut, s'han format 336 comandaments de la Generalitat de Catalunya (223 dones i 113 homes). D'aquestes persones, 175 han estat certificades, la immensa majoria amb un pla de millora iniciat (115 dones i 60 homes). Durant l'any 2019 s'hauria pràcticament complert amb l'objectiu de formar el 25% de comandaments, almenys en el que pertoca a la càrrega anual, en haver format i certificat prop de 200 comandaments.

Cal valorar el fet que el percentatge d'homes i dones que s'han inscrit i certificat en la formació directiva sí es correspon amb la distribució general per sexes de la Generalitat de Catalunya.

	Percentatges per sexe a la Generalitat de Catalunya (general)	% Comandament s formats per sexe	% Comandament s certificats per sexe
Dones	66,9%	66,4%	65,7%
Homes	33,1%	33,6%	34,3%

2. Durant tot l'any 2019 s'ha estat treballant en el disseny de continguts, activitats d'aprenentatge i estructura del curs semi presencial de Capacitació per a l'abordatge de les violències masclistes, amb les tècniques en violència masclista de l'ICD, un equip docent de reconeguda solvència i la col·laboració de l'EAPC. Del qual està previst que es facin durant l'any 2020 tres edicions en un esforç de descentralització al territori.
3. La posada en marxa de la segona edició del Postgrau de Polítiques d'Igualtat a la Gestió Pública de 875 hores, 146 de les quals son presencials, adreçada a referents de gènere dels departaments i personal de l'ICD i professionals d'igualtat de les administracions locals, on s'han format persones amb un alt grau de implicació i compromís. El dia 25 de febrer de 2020 es va celebrar la cloenda d'aquesta segona edició, amb la presentació dels treballs aplicats realitzats i, la presència de la directora executiva de l'ICD, de les coordinadores del postgrau i de la responsable de l'Àrea de Formació.
4. La quarta edició de la formació per incorporar la perspectiva de gènere a les formacions, de la que van sorgir 14 projectes de millora de transferència al lloc de treball, realitzats per 25 participants.
5. La Jornada d'intercanvi de coneixement dels Grups de Treball de Transversalitat de Gènere: generant futur / Generant xarxa / Generant coneixement, adreçada a referents dels grups de treball de transversalitat de gènere, a la qual van assistir 49 persones (46 dones i 3 homes).

6. Les set edicions dels tallers d'introducció a les violències sexuals per a la dinamització de Tabu.cat, a les que van participar un total de 124 persones (110 dones i 14 homes).
7. Les tres edicions impartides durant l'any del curs de Disseny de Polítiques Públiques amb Perspectiva de Gènere, adreçades a les persones participants en els grups de treball de Transversalitat de gènere en la primera edició de Barcelona i en les edicions de Tortosa i Barcelona, posteriors, adreçades al personal de tècnic de les AAPP.
8. També han comptat amb l'assessorament de l'ICD en el disseny de continguts més específics i adequats a les necessitats pròpies del departament, és el cas de les 4 edicions de la formació sobre Introducció a la transversalitat de gènere de 5 hores que es va fer a l'ICS per a professionals dels EP i unitat de gerència territorial de Barcelona, la formació que es va fer en el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada de Capacitació de plans de formació sobre l'abordatge de les VM, la formació d'Imatges per a la igualtat en el departament de Polítiques Digitals, en la DG de Funció Pública i adreçades a alts càrrecs i línia de comandaments de diversos departaments. Donat que durant l'any 2019 es van produir les eleccions municipals es va aprofitar el moment i es va organitzar 5 edicions a territori de 3 hores de durada de la formació sobre La perspectiva de gènere, estratègia per a dissenyar les polítiques públiques al segle XXI
9. Una nova iniciativa de l'any 2019 ha estat oferir a les Meses Institucionals dels circuits territorials de abordatge de les violències masculistes la possibilitat de sessió d'una hora de durada d'actualització. Aquest any es va fer a Manresa, en el circuit territorial de Catalunya Central i va ser impartir per l'advocada Carla Vall. Encara que és difícil encabir més continguts en les reunions de les Meses Institucionals Territorials pensem que és una bona iniciativa i durant l'any 2020 es proposarà de replicar la formació en altres territoris.
10. En totes les demarcacions territorials s'han realitzat activitats formatives, en el marc de la contractació pública del servei d'assessorament jurídic i psicològic a les oficines d'atenció a les dones en les seus de l'ICD. Concretament a Barcelona s'han organitzat amb l'associació Dones Juristes i amb la Fundació Salut i Comunitat quatre activitats, amb gran acceptació i valoració.

Fons del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere

L'any 2019 es va comptar amb fons addicionals corresponents al *Pacto Nacional de Estado contra la Violencia de Género*.

Aquest fons ens han permès, a banda de completar la programació corresponent als circuits territorials de VM del Pla Director, organitzar programes amb l'objectiu d'ampliar les competències en matèria

d'atenció a les violències sexuals¹ de professionals dels SIAD i oficines ICD, és el cas de les 3 formacions sobre “La Intervenció en les VS” impartida per AADAS o d'assessorar a professionals i a públic general interessat en matèria de violències masclistes a dones amb diversitat funcional amb la realització de 6 tallers sobre “Violències masclistes en dones amb diversitat funcional” en tot el territori a càrrec de l'Associació de Dones no estàndards.

També ens ha permès fer una diagnosi sobre les necessitats de formació que requereixen els serveis que atenen a dones migrades, atendre a les necessitats formatives de les entitats de dones amb una formació específica sobre Europa, Construïm una Europa feminista lliure de violències, el disseny de contingut d'un curs virtual de sensibilització a través del *mobile learning* sobre Sensibilització general, l'organització d'una formació amb l'ESMUC sobre l'aplicació de la perspectiva de gènere, la impartició d'una formació per a referents sanitaris sobre Gènere i Salut, abordatge de les VM en el sistema sanitari, organitzat amb la col·laboració de l'Agència Catalana de la Salut, la presentació de la guia per l'Abordatge d'homes que exerceixen Violència.

Dades d'activitats formatives realitzades durant l'any 2019

En les 82 activitats formatives dels diferents programes realitzades durant l'any 2019 es van inscriure un total de 2406 dones i 573 homes, dels quals han obtingut certificació 1278 dones i 118 homes.

Cal considerar en relació a les dades d'anys anteriors, que ha hagut un substancial increment de “Persones formades/inscrites” en incorporar aquest any les persones sensibilitzades en les sessions de divulgació (Consell de l'Audiovisual de Catalunya i altres projectes); és a dir, s'han incorporat les formades en sessions breus de sensibilització (formació de divulgació) i s'han diferenciat de les persones certificades i amb pla de millora (formació d'actualització o capacitació).

Un total de 581 participants (482 dones i 99 homes) han iniciat projectes de millora o plans d'acció que estan en procés d'aplicació en el lloc de treball. Hem de tenir present que algunes d'aquestes 581 persones, malgrat participar en alguna proposta de millora, no han estat certificades al no complir amb el mínim d'assistència requerida. Les dades de persones amb pla d'acció que aconsegueixen el certificat és de 429 (378 dones i 51 homes). D'aquestes propostes de millora, en destaquem, el *Conveni de col·laboració sobre Publicitat amb perspectiva de Gènere, entre Institut Català de les Dones, l'Agència Catalana de Consum i el Col·legi de Publicitàries i Publicitaris i Relacions Públiques de Catalunya*; la *Correcció de llenguatge inclusiu*

¹ Violènci(es) sexuals i abusos sexuals: qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.

en els tràmits del portal Gencat.cat, amb l'objectiu d'evitar estereotips o sexisme i Autovaloració de les necessitats en clau de gènere de les escoles de formació d'adults del territori.

En els 47 cursos adreçats a persones professionals dels circuits d'abordatge de les violències masclistes, es van presentar 254 evidències objectives de la posada en marxa dels seus plans d'acció o projectes de millora (incloses en el total abans esmentat).

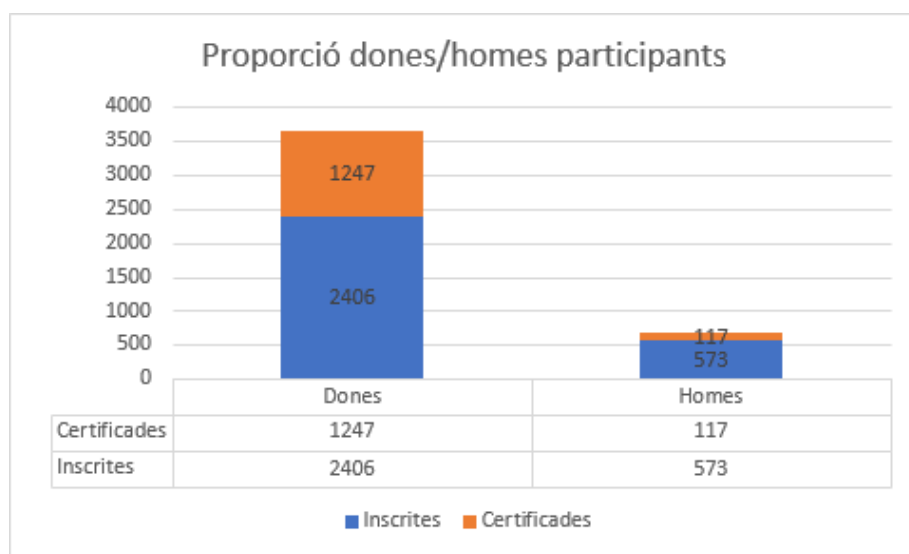
Com a comentari final val a la dir que l'anàlisi de les dades desagregades per sexe indica que la proporció de dones que participen en algun grau de formació (divulgació o actualització) està 14 punts per sobre del seu pes al conjunt de la Generalitat de Catalunya (66,9 % de dones i 80,8% formades) i els mateixos punts per sota en el cas dels homes (33,1% d'homes) i 19,2% que participen en algun tipus de formació.

Aquest decalatge s'accentua de forma extraordinària quan s'analitzen les dades en la formació especialitzada o d'actualització, on la diferència és de 21 punts de sobre representació de les dones (66,9% dones i 91,1% inscrites en formació d'actualització). Aquest fet es deu a que la formació està completament relacionada amb el lloc de treball i les professionals dels circuits de violència o de les unitats que promouen la transversalitat són en la seva majoria dones.

En el cas de la formació directiva per a la línia de comandaments, com s'ha vist més amunt, la participació de dones i homes en la formació, així com l'obtenció de la certificació està completament alineada amb els percentatges generals per sexe de la Generalitat de Catalunya (dades generals de personal, no específic de comandaments).

	Percentatges per sexe a la Generalitat de Catalunya	% Participants totals a la formació ICD	% Persones inscrites a formació d'Actualització	% Persones certificades formació Actualització	% Plans acció, no certificats	% Plans acció, si certificats
Dones	66,9%	80,8%	91,1%	91,4%	83%	88,1%
Homes	33,1%	19,2%	8,9%	8,6%	17%	11,9%

Dades 2019	
Nombre d' Activitats	82
Hores de formació	834
Dones inscrites	2406
Homes inscrits	573
Dones certificades	1247
Homes certificats	117
Total projectes de millora	581

IL·LUSTRACIÓ 1 – PROPORCIÓ DE DONES I HOMES PARTICIPANTS A LA FORMACIÓ 2019

IL·LUSTRACIÓ 2 – PROPORCIÓ D'HOMES I DONES CERTIFICATS

Exposicions

Al llarg de l'any 2019 s'han gestionat Catalunya un total de 207 itineràncies dels jocs d'exposicions que l'ICD posa a disposició de les associacions, entitats i administracions de tot el territori. A més, 5 mostres s'han pogut visitar al vestíbul de la seu central de l'ICD, a

Aquest any s'han incorporat 5 exposicions: "Dolors Monserdà", "30 anys de feminisme", "Tot és en els llibres", "Fotoperiodistes. Mirades a les violències masclistes arreu del món" i "Lliures i sense Por"

Barcelona. Les itineràncies a Barcelona han estat de 140, a Girona 22, a Tarragona 13, a Terres de l'Ebre 11 i a Lleida 21.

Aquest any s'han incorporat 5 exposicions noves al catàleg fruit de cessions i acords i altres produïdes per l'ICD:

Dolors Monserdà

Aquesta exposició, produïda per l'Institut Català de les Dones, és un dels recursos creats per la Generalitat de Catalunya en el marc commemoratiu de l'Any Dolors Monserdà, i ha estat dissenyada per Marta Oro i Pilar Aymerich, i la comissària de l'any, la senyora Marta Pessarrodona.

Dolors Monserdà va ser guardonada diverses vegades als Jocs Florals, va escriure teatre i està considerada la primera novel·lista catalana, amb obres com *La família Asparó* o *La fabricant*. Va col·laborar en els principals diaris de l'època amb articles literaris i amb propostes i reflexions sobre els problemes socials, en especial els de les dones, que va recollir a l'assaig *Estudi feminista. Orientacions per a la dona catalana*. Va fundar i dirigir el Patronat per a les Obreres de l'Agulla, que oferia materials de costura a preu de cost, formació, borsa de treball i assistència mèdica gratuïta per millorar les condicions laborals femenines.

L'Institut Català de les Dones organitza i coordina els actes de reconeixement a aquesta figura històrica, amb la col·laboració de la Institució de les Lletres Catalanes i d'una vintena d'entitats i institucions que s'han adherit a l'Any Dolors Monserdà.

30 anys de feminisme

En motiu del 30é Aniversari de l'Institut Català de les Dones, des de l'Àrea de Promoció d'Activitats i Entitats s'ha elaborat un recull de cartells dels últims 30 anys de l'ICD, principalment cartells del 8 de març i del 25 de novembre.

Dissenyat per Emma Termes, l'exposició es va presentar a l'acte del dia 11 de desembre al Palau de la Generalitat. Actualment, es troba com a exposició permanent a l'auditori de l'ICD.

Pel 30è Aniversari de l'ICD s'ha elaborat un recull de cartells dels últims 30 anys de l'institut

Tot és en els llibres

"Tot és en els llibres", acostumava a dir Teresa Pàmies; i és ben cert que tota la seva trajectòria vital es troba recollida en la cinquantena d'obres que va escriure.

"Tot és en els llibres" també pot voler dir que tot allò que compta, tot allò que importa, el que val la pena pensar, fins on podem concloure, ho podem trobar en els llibres.

Aquest joc de profunditats i significats que acabem de mostrar amb el títol d'aquesta exposició és un aspecte recurrent en la seva obra, que sovint ens permet anar més enllà d'una lectura aparent o literal.

L'exposició està produïda per la Institució de les Lletres Catalanes, amb la col·laboració del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya, l'Institut Català de les Dones i el Departament d'Educació. N'itineren diverses còpies.

L'Any Teresa Pàmies, aprovat pel Govern de la Generalitat a través del Departament de Cultura, commemora el centenari del naixement de Teresa Pàmies com a commemoració oficial de l'any 2019.

Fotoperiodistes. Mirades a les violències masclistes arreu del món

L'exposició *Fotoperiodistes. Mirades a les violències masclistes arreu del món* realitza un recorregut a través del treball de diverses dones fotoperiodistes i la seva visió particular de la vida de les dones i les violències que pateixen arreu del món. Les fotoperiodistes escollides per a aquesta exposició són Laia Abril, Sandra Balsells, Patricia Bobillo Rodríguez, Maria Contreras Coll, Elena del Estal, Núria Lopez Torres, Eva Parey, Judith Prat, Lorena Ros i Anna Surinyach.

Comissariada per la fotògrafa Patricia Bobillo Rodríguez i revisada per la psicòloga experta en violències masclistes, Alba Alfageme Casanovas, l'exposició s'incorpora al catàleg de l'Institut Català de les Dones com a un recurs itinerant per tal que es puguin treballar les violències masclistes des d'una visió intercultural.

Aquesta exposició ha estat finançada amb fons del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere.

Lliures i sense Por

L'exposició *Lliures i Sense Por* és la continuació de la campanya *Les dones tenim dret a viure lliure de violències sexuals*, realitzada per l'Institut Català de les Dones l'any 2017.

La campanya i l'exposició tenen l'objectiu de reivindicar el dret a la llibertat sexual i seguretat de les dones en l'àmbit públic i privat. Enguany, la campanya s'enfoca a un públic més jove, per tal de visibilitzar les violències sexuals com una de les més greus manifestacions de les violències masclistes.

L'exposició pretén ser una eina per a que el jovent pugui treballar el tema de les violències sexuals en l'àmbit de l'educació formal i l'educació no formal, així com la resta d'agents que puguin interessar-se per ella.

L'exposició, que consta de 9 plafons on es treballen tant la conceptualització de les violències sexuals, com la manera

**L'exposició
Fotoperiodistes.
Mirades a les violències
masclistes arreu del
món realitza un
recorregut a través del
treball de diverses
dones fotoperiodistes**

**L'exposició *Lliures i
sense Por* té l'objectiu
de reivindicar el dret a
la llibertat sexual i
seguretat de les dones
en l'àmbit públic i
privat**

d'identificar-les, o les seves causes i conseqüències, ha estat dissenyada per l'equip de Creació Positiva amb la supervisió de l'Àrea de Promoció d'Activitats i Entitats de l'Institut Català de les Dones. Aquesta exposició ha estat finançada amb fons del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere

Jornades i actes

Actes propis

Dia internacional de les dones

A Barcelona l'acte institucional del 8 de març, que va tenir lloc el dia 6 de març, es va organitzar al Palau de la Generalitat amb presència d'una nombrosa representació de les entitats de dones i altres institucions. L'acte va tenir a la periodista Laura Rosel com a conductora i va comptar amb la lectura de la Declaració Institucional del Govern en motiu del Dia internacional de les Dones, a càrrec de la presidenta de l'Institut Català de les Dones, la senyora Núria Balada i Cardona.

A l'acte es va fer un passi del vídeo de la campanya pel reconeixement als moviments feministes i les seves aportacions, sota el títol #SomAquíSom8deMarç. La conferència central va ser a càrrec de la comunicadora i activista Miriam Hatibi, sobre els reptes del moviment feminista en la conjuntura actual. A continuació, les alumnes del CFGS en Promoció de la Igualtat de Gènere van participar a l'acte amb una lectura de textos que responia a la pregunta de què significava per a elles el 8 de març i la lluita feminista.

La cloenda la va realitzar l'Hble. Consellera de la Presidència i Portaveu del Govern de la Generalitat, la senyora Elsa Artadi. Per finalitzar l'acte, va haver una actuació artística a càrrec de Raquel Lúa, qui va interpretar 4 temes propis. L'acte va tenir una assistència de més de 270 persones.

En aquesta línia es van organitzar actes institucionals a Girona, Lleida, Tarragona, Terres de l'Ebre, Alt Pirineu i Catalunya Central.

Dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones, 25 de novembre

El Govern de la Generalitat de Catalunya ha organitzat, a través de l'Institut Català de les Dones, la lectura del manifest institucional, elaborat des de l'ICD a proposta del Govern i consensuat amb les Diputacions de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona, l'Associació Catalana de Municipis i la Federació Catalana de Municipis, amb motiu del "Dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les Dones".

**"#SomAquíSom8deMarç",
en reconeixement als
moviments feministes i les
seves aportacions**

**Visibilització,
sensibilització i lluita
contra les violències
sexuals**

A Barcelona es va fer la lectura del manifest de rebuig a la violència envers les Dones a càrrec de les actrius joves de la sèrie de televisió *Les De L'Hoquei*, centrat enguany en la visibilització, sensibilització i lluita contra les violències sexuals.

A l'acte van assistir una cinquantena de persones, entre d'elles, alts càrrecs del Govern de la Generalitat i del Parlament de Catalunya.

Durant tot el dia es van fer diferents actes a espais públics del territori, amb la col·laboració d'entitats i altres administracions a Tarragona, Terres de l'Ebre, Lleida i Girona.

El dia 22 de novembre davant la seu de l'Institut Català de les Dones i en el marc de la commemoració del Dia Internacional per a l'eliminació de la violència envers les Dones 2017, es va realitzar l'acte de reconeixement a les dones supervivents de les violències masclistes i en memòria de les assassinades i la inauguració de l'exposició 'Dones Disruptives', creada per la Fundació Ateneu de Sant Roc.

Acte de reconeixement a les entitats de dones de Catalunya per 25 anys de trajectòria

La presidenta de l'Institut Català de les Dones, Núria Balada i Cardona, i la Secretària General de Presidència Meritxell Masó Carbó van presidir l'acte de reconeixement públic que el Govern de la Generalitat va oferir a les 37 associacions de dones que durant l'any 2019 van complir 25 anys de trajectòria en favor del drets de les dones.

L'acte, que va tenir lloc a l'Auditori del Palau de la Generalitat i el va conduir la escriptora Estel Solé, va comptar amb la realització d'una Taula Rodona de participació de les entitats, el lliurament de l'obsequi commemoratiu i es va tancar amb l'actuació musical a càrrec del grup musical Balkan Paradise Orchestra, qui van interpretar 4 cançons pròpies. L'acte va tenir una assistència de 280 persones.

Acte de celebració dels 30 anys de creació de l'Institut Català de les Dones

L'acte de celebració del 30è aniversari de l'Institut Català de les Dones va tenir lloc el dia 11 de desembre al Saló Sant Jordi del Palau de la Generalitat. L'acte, conduït per la Clara Sanchez-Castro, va ser inaugurat per la consellera de la Presidència, la Sra. Meritxell Budó.

Després de projectar-se el vídeo commemoratiu dels 30 anys de l'ICD, produït per la periodista Arantza Diez, es van realitzar dos diàlegs, sota el títol "Encerts, límits i reptes de 30 anys de polítiques d'igualtat a Catalunya". El primer d'ells va ser entre la presidenta de l'ICD, Laura Martínez Portell, i la Sra. Joaquina Alemany i Roca, primera presidenta de l'ICD. El segon va ser entre la acadèmica de la UAB, la Sra. Sara Moreno i Colom, i la Sra Marta Pessarrodona.

Es van realitzar dos diàlegs sota el títol "Encerts, límits i reptes de 30 anys de polítiques d'igualtat a Catalunya"

En acabar, el president de la Generalitat, Quim Torra, va fer unes paraules, i va haver una actuació artística a càrrec de Núria Guiu i Sonia Gómez.

I Congrés Internacional per a l'Erradicació de les Violències Masclistes

El I Congrés Internacional per a l'Erradicació de les Violències Masclistes va ser una oportunitat d'interaccionar amb activistes i investigadores en matèria de gènere i violències masclistes, amb la finalitat de generar la confluència d'una diversitat d'agents que va afavorir la suma de coneixements sobre les diverses teories i praxis feministes per a l'erradicació de les violències masclistes, construint així un espai idoni per a la construcció d'aliances i el treball en xarxa.

El Congrés va voler també visibilitzar les estratègies de les dones per fer front a situacions de violència masclista, i compartir així experiències d'autoorganització i de resistència d'arreu del món.

Igualment va voler facilitar un espai de debat i reflexió que incorporés els múltiples eixos d'opressió inherents a la societat patriarcal que juguen un paper especialment important en les situacions de violència viscudes per les dones.

Amb més de 800 inscripcions, finalment el congrés va acollir a més de 500 professionals i activistes de diverses parts del territori.

A més, va comptar amb diverses representants d'entitats de dones que van complir la funció de presentar els tallers i les ponències.

A continuació l'horari amb les intervencions de les diferents ponents internacionals, en ponències, conferències i workshops:

I CONGRÉS INTERNACIONAL PER A L'ERRADICACIÓ DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES			
DIMARTS, 22 D'OCTUBRE DE 2019			
8.30 a 9.00	Acreditacions		
9.00 a 9.30	Inauguració Institucional		
BLOC 1: Les violències masclistes com a una vulneració dels drets humans de les dones			
9.30 - 10.45	Ponència internacional	Marcela Lagarde	Les violències masclistes com a instrument de control
10.45 - 11.15	Pausa cafè – Jam session		
11.15 - 12.45 Workshops	W1	Andrea Momoitio (Píkara Magazine)	Bones pràctiques feministes en la comunicació de les violències masclistes
	W2	Sara Ortiz Escalante - Col·lectiu Punt 6	Transformació feminista de l'espai urbà
	W3	Pamela Palenciano	Monòleg <i>No sólo duelen los golpes</i>
13.00 - 14.15	Conferència	Alba Alfageme Casanova	L'impacte psicològic en les supervivents del Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual
14.15 – 15.30	Pausa de migdia		
BLOC 2: Violències estructurals i estratègies de resistències feministes			
15.30 – 17.00 Workshops	W1	Elena Longares de LesBiCat/ María del Carmen Cortés de Fundación Secretariado Gitano	Lesbofòbia
	W2	Cooperativa Candela	La prevenció de les violències masclistes en la intervenció amb joves
	W3	Júlia Barceló	La denúncia de les violències masclistes en l'àmbit del treball: Las Kellys i #SerActriuEs
17.00 – 17.30	Pausa cafè – Jam session		
17.30 – 18.45	Conferència	Lucas Platero	La perspectiva interseccional en la comprensió de les violències masclistes
18.45 – 20.00	Ponència Internacional	Ochy Curiel	Estratègies de resistència feminista com a resposta a les violències masclistes
DIMECRES, 23 D'OCTUBRE DE 2019			
BLOC 3: Les Violències sexuals com a forma de control social			
9.00 – 10.15	Conferència	Nerea Barjola	La construcció del relat del terror sexual
10.15 – 10.45	Pausa cafè – Jam session		
10.45 - 12.15 Workshops	W1	Montse Pineda	A la recerca d'un model integral d'abordatge de les violències sexuals

	W2	Carol Checa i Elena Prous	Les violències sexuals en dones amb diversitat funcional
	W3	Fil a l'Agulla	L'abordatge de les agressions sexuals als espais activistes
12.30 – 13.45	Ponència Internacional	Caddy Adzuba	Les violències sexuals com a arma de guerra
13.45 - 14.15	Cloenda: Stand-Up a càrrec d'Irantzu Varela		

Actes en col·laboració

Acte de Presentació del llibre *Dones que surten del paper. Periodistes catalanes que expliquen un país*

El dia 16 de gener de 2019 a les 19h a la Sala Cotxeres del Palau Robert va tenir lloc la presentació del llibre *Dones que surten del paper. Periodistes catalanes que expliquen un país* de Francesc Canosa i Elena Yeste. L'acte va ser conduït per la periodista Gemma Nierga i va comptar amb la participació de la consellera de la Presidència, la Sra. Elsa Artadi.

Es va presentar el llibre “Dones que surten del paper. Periodistes catalanes que expliquen un país”

Presentació de l'informe sobre el Projecte d'intervenció en els equipaments públics culturals per a la integració de la perspectiva de gènere

El dia 19 de febrer de 2019 a les 17h a l'Auditori del Arts Santa Mònica de Barcelona va tenir lloc la presentació de l'informe sobre el Projecte d'intervenció en els equipaments públics culturals per a la integració de la perspectiva de gènere. L'acte va comptar amb la salutació de la Sra. Àngels Ponsa i Roca, directora general de la Direcció General de Cooperació Cultural, i de la Sra. Núria Balada i Cardona, presidenta de l'ICD. Després d'això, la Sra. M. Àngels Cabré i Castells, directora de l'Observatori Cultural del Gènere, va procedir a presentar els resultats de l'informe. A l'acte van assistir una cinquantena de persones.

Inauguració de l'exposició *On són les dones targarines?*

El dia 2 de maig de 2019 a les 18h al Hall de l'Institut Català de les Dones va tenir lloc la inauguració de l'exposició *On són les dones targarines?* de l'Ajuntament de Tàrraga. L'acte va comptar amb una visita guiada de més de 30 dones de Tàrraga al Centre de Documentació Joaquina Alemany; una benvinguda a càrrec de la Sra. Núria Ramón i Pérez, directora executiva de l'ICD, del Sr. Jaume Folguera Baix, regidor de l'Àrea de Polítiques de la Ciutadania de l'Ajuntament de Tàrraga, i de la Sra. Rosa Maria Perelló Escoda, alcaldessa de Tàrraga i presidenta de la Diputació de Lleida. La

presentació de l'exposició *On són les dones targarines?* va anar a càrrec de Mireia Fontanet Viladot, coordinadora de polítiques d'Igualtat de l'Ajuntament de Tàrraga. Per finalitzar l'acte, va haver una actuació musical del grup The Walkin' Roots.

Primera trobada de familiars de les dones deportades a Ravensbrück

El dia 4 de maig de 2019 a les 13h al Palau de la Generalitat va tenir lloc la primera trobada de familiars de les dones deportades a Ravensbrück, impulsada per l'Associació Amics de Ravensbrück amb col·laboració de l'Institut Català de les Dones. La trobada va comptar amb la salutació de la Sra. Núria Ramón i Pérez, directora executiva de l'ICD, qui va rebre les persones familiars de les dones deportades a Ravensbrück. A continuació, la Sra. Anna Sallés Bonastre, presidenta de l'Associació d'Amics de Ravensbrück va dedicar unes paraules a les persones assistents. Per finalitzar, es va fer una visita guiada a l'edifici del Palau de la Generalitat. Va haver una assistència de 20 persones.

Presentació de l'informe *10 anys de trajectes de dones en situació de violència masclista: itineraris, vivències i relats*

El dia 20 de juny de 2019 a les 12h a l'Auditori de l'Institut Català de les Dones va tenir lloc la presentació de l'informe *10 anys de trajectes de dones en situació de violència masclista: itineraris, vivències i relats*, encarregat per l'ICD a Tamaia. Viure Sense Violència. L'acte va comptar amb la salutació de la Sra. Núria Balada i Cardona, presidenta de l'ICD, als mitjans de comunicació i a les persones assistents a la presentació. A continuació, les autores de l'informe van procedir a presentar-lo: Rakel Eскурriol Martínez, Rosa González Graell, Beatriu Masià i Masià i Carme Vidal Estruel. Va haver una assistència de 30 persones.

El 20 de juny es va presentar l'informe “10 anys de trajectes de dones en situació de violència masclista: itineraris, vivències i relats”

Presentació del llibre *Minyones*, de Betsabé Garcia, de l'editorial Llop Roig

El dia 26 de juny de 2019 a les 17:30h a l'Auditori de l'Institut Català de les Dones va tenir lloc la presentació del llibre *Minyones*, de l'autora Betsabé Garcia i de l'editorial Llop Roig. L'acte va comptar amb la salutació de la Sra. Núria Balada i Cardona, presidenta de l'ICD, i unes paraules de la Sra. Júlia Costa per tal de contextualitzar l'obra. A continuació, la Sra. Betsabé Garcia va parlar del món de les ventafocs de lloguer i va parlar del llibre. Va haver una assistència de 20 persones.

Inauguració de l'exposició *Geologia en femení*

El dia 19 de setembre de 2019 a les 18h al Hall de l'Institut Catalpa de les Dones va tenir lloc la inauguració de l'exposició *Geologia en femení* de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. L'acte va comptar amb la salutació de la Sra. Núria Ramón i Pérez, directora executiva de l'ICD, i del Sr. Jaume Massó i Cartagena, Director de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. A continuació, la Sra. Carme Montaner i Noèlia Ramos van realitzar una visita guiada a través dels diferents plafons de l'exposició. Va haver una assistència de 20 persones.

Altres actuacions

Difusió de les activitats

La base de dades de l'Institut, gestionada per l'Àrea de Promoció d'Activitats i Entitats, recull els registres d'adreces que s'utilitzen per a informar de les diferents activitats organitzades per l'ICD o aquelles en les quals col·labora. Les dades són actualitzades periòdicament, mitjançant la revisió del correu retornat, la revisió diària del Diari Oficial de la Generalitat, notificacions de les associacions o persones interessades, etc.

Premis

L'Institut Català de les Dones col·labora amb l'àmbit acadèmic i universitari en la convocatòria de premis a treballs realitzats des de la perspectiva de gènere per fomentar la investigació en aquest camp.

Premi Reginó-AGAUR

Dins els Premis Recerca Jove per fomentar l'esperit científic en el Batxillerat, que convoca l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR), del Departament d'Economia i Coneixement, es convoca el premi Reginó. Amb l'objectiu de fomentar l'interès per la recerca referent a les dones, aquest premi reconeix el millor treball de recerca en aquest àmbit i el centre d'educació secundària que hagi destacat per haver impulsat l'interès en l'estudi de les dones i les seves aportacions a la societat. L'Institut Català de les Dones hi participa com a jurat i amb el finançament del premi. L'any 2019, el treball premiat va ser "Familíes moparentals", i el centre premiat va ser l'Institut Alfons Costafreda de Tàrraga.

En col·laboració amb l'àmbit acadèmic i universitari, s'han lliurat premis a treballs fets des de la perspectiva de gènere

Premi Institut Català de les Dones-Universitat de Vic

Dins del marc de la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya, en què s'atorguen els guardons anuals als millors treballs de recerca d'estudiants de batxillerat, es premien amb el Premi Institut Català de les Dones els millors treballs d'investigació d'estudiants de batxillerat sobre la visualització de l'acció social de les dones i les aportacions de la seva experiència en diferents àmbits, sobre la defensa i el treball pels drets de les dones en la consecució de la igualtat d'oportunitats i sobre violència masclista. L'Institut Català de les Dones finança aquest premi i hi participa com a jurat.

L'any 2019, els treballs premiats van ser *La mobilització obrera femenina, una mirada des de la Colònia Sedó* (primer premi) i *La literatura de Maria Teresa Vernet: prefiguració del model de dona moderna a la Catalunya republicana (1926-1935)* (segon premi).

Premi Francesca Bartrina al millor treball de fi de grau en estudis de gènere

El Centre d'Estudis Interdisciplinaris de Gènere (CEIG) de la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya convoca, amb el suport de l'Institut Català de les Dones, el Premi Francesca Bartrina al millor treball de final de grau en estudis de gènere. Poden ser premiats treballs de final de grau de qualsevol disciplina i de totes les universitats catalanes. L'Institut Català de les Dones finança aquest premi. L'any 2019, el treball premiat va ser "*Justicia de género y movimiento social feminista: un análisis desde la perspectiva de Nancy Fraser*", a més a més, es va entregar un accèssit al treball "Transgressions identitàries i relacions homosexuals. Anàlisi

de *L'adolescent de sal*, *Els plaers ficticis*, *Eren ells* i *El dia que va morir David Bowie*“.

Premi al millor treball de fi de grau sobre temes de gènere_ Universitat Pompeu Fabra

Amb l'objectiu de promoure la incorporació de la perspectiva de gènere en els estudis per avançar en la igualtat de gènere, la Universitat Pompeu Fabra Igualtat convoca un premi per a recerques realitzades en temàtiques relacionades amb el gènere. Aquest premi és finançat per l'Institut Català de les Dones, que també hi participa en el jurat. L'any 2019, es va concedir el premi al Treball de Fi de Grau de Publicitat i Relacions Públiques, de la UCA en Comunicació: "*El panòptic. El joc de la teoria queer*".

Premis als millors treballs de fi de grau en perspectiva de gènere_ Universitat Autònoma de Barcelona

Aquests premis tenen com a objectiu sensibilitzar l'alumnat sobre la igualtat de gènere i la no discriminació a partir de fomentar-ne l'interès en la recerca. Així es pretén incorporar la perspectiva de gènere en la docència i promoure el gènere com a motiu d'interès en la recerca i l'estudi a la Universitat Autònoma de Barcelona. L'Institut Català de les Dones hi participa emetent una litografia per a la persona guanyadora.

L'any 2019, els treballs premiats han estat: *Feminismo y LGTB+ en "Sailor Moon": Género e inclusión en un producto cultural japonés*; *Indicadores de sospita en la violència de gènere*; *La invisibilidad de las mujeres en los ensayos preclínicos: aproximación a los modelos animales* i *De la marginalitat a la centralitat política: la construcció del feminisme com a força hegemònica*.

Emprenedoria, carrera professional i talent femení en el mercat de treball

Accions de suport adreçades al món de l'empresa

Col·laboració amb el Consell de Relacions Laborals de Catalunya (CRL)

Ja fa anys que des de tots els àmbits, incloent-hi el legislatiu, el de polítiques públiques i especialment el de les polítiques laborals i també des de la negociació col·lectiva, s'estan intentant abordar les desigualtats de gènere en l'àmbit laboral.

L'ICD és membre de la Comissió d'Igualtat i del Temps del Treball que impulsa l'àmbit de la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, la gestió de la diversitat i la conciliació de la vida personal i laboral, a fi i efecte d'aconseguir una major equitat en l'àmbit laboral.

L'ICD també és membre del Grup Tècnic d'Assetjament posat en marxa el 2014 per la Comissió d'Igualtat i del Temps de Treball del Consell de Relacions Laborals de Catalunya (CRL). Aquest grup està format per persones expertes en matèria d'assetjament sexual i per raó de sexe en l'àmbit laboral, provinents de les parts que integren el Consell, l'Administració de la Generalitat i de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives de Catalunya.

Durant el 2019, en el marc del Protocol per a la prevenció i abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe a l'empresa, s'han consensuat dos documents: l'Programa de formació de la persona de referència dels protocols per a la prevenció i abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe i unes orientacions bàsiques per a la persona de referència.

El CRL ha organitzat el I Cicle formatiu de la persona de referència, format per quatre sessions (18 de setembre, i 2, 16 i 30 d'octubre), en les quals s'abordaran, per ordre, el marc estructural de desigualtats i el marc normatiu, les eines per a la prevenció de l'assetjament, la comunicació efectiva i l'acompanyament i la xarxa de recursos existents i els sistemes de derivació, i el contingut del protocol per a la prevenció i l'abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe. La formació va destinada a persones que exerceixen o puguin arribar a exercir la responsabilitat de la persona de referència a la seva empresa, entitat o organització.

Així mateix, aquest programa s'ha inclòs en el catàleg d'accions formatives del Consorci per a la Formació Continua de Catalunya.

D'altra banda, l'ICD continua participant en el Grup Tècnic de Bretxa Salarial posat en marxa el 2016 per la Comissió d'Igualtat i Temps de Treball del CRL.

La bretxa salarial és fruit de diverses causes com la infravaloració del treball de les dones, la segregació horitzontal i vertical del mercat de treball, les diferències relatives al capital humà (menys presència de les dones en disciplines acadèmiques de ciència, tecnologia, enginyeria i matemàtiques; diferències en l'experiència laboral remunerada a causa de la dedicació a tasques de cura, etc.), als patrons de comportament amb biaix de gènere (qui redueix la jornada, qui treballa a temps parcial), però també és fruit d'elements com la cultura organitzativa, les dimensions de l'empresa o el seu sector d'activitat. En síntesi, la bretxa salarial de gènere és conseqüència de factors culturals patriarcal.

El 6 de novembre es va presentar públicament la *Guia per a l'aplicació de la igualtat retributiva entre homes i dones*. Aquesta *Guia* és fruit de gairebé tres anys de treball i reflexió sobre la matèria en el sí del Grup Tècnic del Consell de Relacions Laborals, arran de la interpellació directa que la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, feia al CRL i als poders públics per establir mecanismes perquè les empreses adoptessin mesures per a diagnosticar i eliminar la bretxa salarial i per a fixar retribucions i complements d'una manera transparent i amb perspectiva de gènere.

La *Guia* és una nova eina que s'adreça a les empreses, a les persones que han de negociar convenis col·lectius i també és un instrument per a les persones treballadores. Dona les claus per abordar la bretxa salarial en l'àmbit de l'empresa. La *Guia* proposa a les empreses un procediment per identificar quina és la seva realitat pel que fa a la igualtat retributiva entre homes i dones i les orienta en l'elaboració d'un pla d'actuació per corregir les possibles desigualtats que detectin. La proposta que fa la *Guia* per a les empreses és adaptable per a organitzacions de totes les dimensions; parteix de la idea que cada context concret requerirà un abordatge diferenciat i alhora facilita que les empreses optimitzin els esforços que s'han fet fins llavors en matèria d'igualtat. Les persones que participen directament en la negociació col·lectiva podran trobar en aquest document orientacions per avançar en la igualtat retributiva i exemples de clàusules de convenis col·lectius per adaptar al seu context particular.

La *Guia* també orienta les persones treballadores en relació amb les vies d'assessorament i de reclamació per exercir el seu dret a la igualtat de retribució.

Coordinació interdepartamental en l'àmbit de la igualtat efectiva entre dones i homes

Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere del Govern de la Generalitat

La igualtat de gènere ha de ser transversal, i consegüentment ha de ser present en cadascuna de les polítiques públiques que posi en marxa el Govern. Per això, s'ha elaborat el Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere del Govern de la Generalitat de Catalunya 2019-2022, aprovat el 9 de juliol de 2019 per Acord de Govern.

El pla compta amb sis eixos d'actuació:

1. Coeducació i promoció de valors i models igualitaris.
2. Promoció de l'equitat de gènere en el treball i la corresponsabilitat en els usos del temps.
3. Prevenció i erradicació de les violències masclistes (II Programa d'Intervenció Integral contra la Violència Masclista).
4. Participació política i social i apoderament personal i comunitari de les dones.
5. Visibilització de les dones i comunicació no sexista.
6. Transversalització de la perspectiva de gènere en les polítiques públiques.

Aquest Pla estratègic desenvolupa la planificació i el compromís de l'Administració de la Generalitat pel que fa a la concreció de les actuacions a realitzar en aquest període en l'àmbit de les polítiques de gènere transversals i sectorials. El Pla inclou sis eixos d'acció, 21 objectius estratègics, 103 objectius operatius i 326 actuacions i la seva programació econòmica per a l'any 2019 va ser de 72,1 M€.

L'Eix d'Acció 3 d'aquest Pla estratègic constitueix el II Programa d'Intervenció Integral contra la Violència Masclista, en compliment d'allò establert a l'article 84 de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. Aquest Programa es desplega mitjançant sis objectius estratègics, 35 objectius operatius i 104 actuacions (gairebé un terç del total d'actuacions del Pla estratègic), i va preveure en la seva programació econòmica per a l'any 2019 una despesa d'uns 30 M€.

L'articulació d'objectius i mesures del pla estratègic va aplegar: el coneixement provinent dels processos d'avaluació efectuat (avaluació

El Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere 2019-2022 va ser aprovat per Acord de Govern el 9 de juliol de 2019

del pla anterior, informes d'execució anual de la transversalitat, informes de diagnosi i propostes de millora encarregats a diferents consultores, molt especialment en l'àmbit de la violència masclista), les línies d'actuació establertes a la Llei 17/2015, així com de les propostes tècniques recollides al llarg del procés d'elaboració i participació del pla, dels diferents departaments de l'Administració de la Generalitat, coordinats per l'Institut Català de les Dones, de les administracions locals, especialment amb la col·laboració dels Serveis d'informació i atenció a les dones, i d'entitats i professionals expertes, directament o a través de la constitució de diferents grups de treball (com el grup de treball de violències masclistes del Consell Nacional de Dones de Catalunya).

Comissió Interdepartamental per a la Igualtat Efectiva de Dones i Homes

La Comissió Interdepartamental és l'espai de coordinació entre tots els departaments i els organismes que configuren l'Administració de la Generalitat per al desplegament dels plans de polítiques de dones, i la Comissió Tècnica és l'òrgan tècnic de la Comissió Interdepartamental.

L'any 2019, la Comissió Interdepartamental s'ha reunit en una ocasió, el 9 d'abril. Com a tema a destacar, s'aprova per unanimitat el Projecte de Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere 2019-2022, el qual serà proposat i tramitat per a la seva aprovació per Acord de Govern al més aviat possible. També es va aprovar l'Informe de Feminicidis 2012-2017, fruit del treball realitzat pel Grup d'anàlisi de casos d'homicidi per violència masclista.

La Comissió Interdepartamental és l'espai de coordinació entre tots els departaments

Comissió Tècnica Interdepartamental de la Igualtat Efectiva de Dones i Homes

És l'òrgan tècnic de la Comissió Interdepartamental i té per objectiu coordinar les actuacions del Pla i fer-ne el seguiment. Durant el 2019 s'ha reunit en dues ocasions.

A la sessió de 21 de maig es va exposar la realització de la Jornada dels Grups de Treball de Transversalitat de Gènere, per impulsar i enfortir aquests grups de treball, i també per donar-los visibilitat i compartir coneixement.

També es va tractar la proposta de plantejament d'un nou model per la redefinició metodològica dels informes d'execució anual de la transversalitat de la perspectiva de gènere.

A la sessió del 10 de desembre es van introduir les novetats del Pla director de formació en equitat de gènere:

- Es presenta la segona edició del Postgrau interuniversitari "Polítiques d'Igualtat de Gènere a la Gestió Pública (PIGGP)"
- S'exposa la novetat del Curs Semipresencial de capacitació en l'abordatge de les violències masclistes (CAVM). Explica que es força ambicions pel seu enfocament semipresencial, i que

Coordinació interdepartamental en l'àmbit de la igualtat efectiva entre dones i homes

s'impartirà en col·laboració amb l'EAPC, amb una durada de 140 hores al llarg de 9 mesos, amb una mirada interseccional.

- Respecte la formació als comandaments, s'afirma que si els departaments continuen al mateix ritme que l'actual, en quatre anys s'haurà aconseguit l'objectiu del 25% de comandaments formats.

A la mateixa sessió també es realitza una valoració positiva de la Jornada d'Intercanvi de Coneixement dels Grups de Treball de la Transversalitat de Gènere, es van poder compartir experiències enriquidores que de cara al futur serviran per millorar el funcionament dels Grups de Treball de la transversalitat de Gènere.

També es va presentar l'Informe d'execució de la transversalitat de la perspectiva de gènere 2018, del qual es destaca:

- Més de 40 activitats formatives del pla director.
- L'increment de l'ús de les xarxes socials per a la difusió de la transversalitat de gènere.
- L'increment del nombre de persones i dedicació dels equips de gènere i de l'activitat dels GTTG.
L'ICD aposta per una regulació de la figura d'aquests professionals de gènere i la constitució d'unitats d'igualtat.
- Amb relació als plans de millora, en el 2019 hi ha hagut un increment respecte el 2018: de 19 a 22 propostes.

Al 2019 hi ha hagut un increment pel que fa als plans de millora, de 19 a 22 propostes

Plans, comissions i grups de treball interdepartamentals

L'Institut Català de les Dones participa en diferents espais de seguiment, coordinació i avaluació de diversos plans i programes interdepartamentals del Govern de la Generalitat. Enguany ha participat en:

- *Comissió Interdepartamental d'Immigració*
- *Comissió Interdepartamental de Suport a les Famílies*
- *Comitè de Seguiment del PDR de Catalunya 2014-2020*
- *Comissió Interdepartamental per a l'Impuls de la Protecció Efectiva davant els Maltractaments a Infants i Adolescents*
- *Comissió Tècnica de la Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya*
- *Comissió Tècnica de la Comissió Interdepartamental per a l'impuls de Protecció Efectiva davant els Maltractaments a Infants i Adolescents.*
- *Consell Assessor sobre Tabaquisme*
- *Grup de treball en perspectiva de gènere en docència del Consell Interuniversitari de Catalunya*
- *Comissió Tècnica del Pla de Treball 2017-2018 amb la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament i l'ACCD.*

- *Grups de Treball de Protecció i Planificació, organització i coordinació del Pla Integral d'Atenció a la Infància i l'Adolescència*
- *Pacte Nacional per la Interculturalitat*
- *Pacte Nacional pels Drets de les Persones amb Discapacitat*
- *Agenda Urbana de Catalunya*
- *Comissió de seguiment del conveni per a la prevenció de l'assetjament sexual al transport públic*
- *Consell Assessor de Dones del Món Rural i Marítim*
- *Comissió de Despoblament rural*

Òrgan Paritari de Polítiques d'Igualtat

Durant el 2019 l'Institut Català de les Dones ha participat en el grup de treball creat en el marc de l'Òrgan Paritari de Polítiques d'Igualtat, amb representació de l'Administració de la Generalitat i de les organitzacions sindicals signants del III Acord de personal funcionari. El grup té l'objectiu de fixar el cronograma d'actuacions per implementar el Pla d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. El grup de treball està liderat per la Direcció General de Funció Pública, del Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge. L'Institut Català de les Dones també és vocal de l'Òrgan Paritari de Polítiques d'Igualtat.

Comissió Dones i Ciència

La Comissió Dones i Ciència té encomanada la funció de desenvolupar les polítiques de dones en l'àmbit de l'educació superior i la recerca del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC). La Comissió està integrada per representants de cadascuna de les universitats catalanes i altres persones designades pel titular del departament competent en matèria d'universitats.

Durant el 2019 la comissió s'ha reunit 4 vegades.

Aquest any 2019 s'ha creat la menció M. Encarna Sanahuja Yll a l'excel·lència en la inclusió de la perspectiva de gènere en la pràctica docent respon a la necessitat d'encarar el repte encara pendent que suposa la incorporació efectiva de la perspectiva de gènere en la docència universitària, malgrat l'existència d'un marc normatiu vigent en els temes d'igualtat entre homes i dones, a partir de l'aprovació de la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, i a la voluntat de fomentar i reconèixer el desenvolupament del seu article 28, que atorga a la universitat un paper prominent com a institució que educa en valors.

La creació de la menció respon també al fet que la institució universitària ha de ser la impulsora de polítiques que promoguin la igualtat de gènere en la carrera docent universitària i la correcció dels biaixos en la docència.

L'Institut Català de les Dones ha participat en l'elaboració del document Marc general per a la incorporació de la perspectiva de gènere en la docència universitària

Comissió Tècnica Sectorial d'Igualtat

L'Institut Català de les Dones ha assistit a la Comissió Tècnica Sectorial d'Igualtat del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat que va tenir lloc a Madrid el 3 d'octubre, amb la finalitat d'assolir la màxima coherència i eficàcia en matèria d'igualtat de dones i homes, prevenció i atenció a les dones en situació de violència masclista.

Conferència Sectorial d'Igualtat

L'Institut Català de les Dones ha assistit a la Conferència Sectorial d'Igualtat que va tenir lloc a Madrid el 17 d'octubre, amb la finalitat d'aconseguir la màxima cooperació col·laboració, coherència i eficàcia en la determinació i aplicació de les diverses polítiques en matèria d'igualtat de gènere que defineixen l'Administració General de l'Estat i les Comunitats Autònomes, mitjançant l'intercanvi d'informació i de punts de vista.

Grup de treball de violència institucional

Realitza una diagnosi de la violència institucional, proposa línies d'actuació per combatre-la i elabora la proposta de reforma de la Llei 5/2008 per incorporar la violència institucional com a violència masclista. Per una banda, es treballen les propostes de definicions de violència institucional i victimització secundària, com a definicions diferenciades, amb l'objectiu d'incorporar-les a la Llei 5/2008. Per l'altra banda, s'està treballant, des de cada departament de la Generalitat, en la identificació de situacions de violència institucional i victimització secundària. L'objectiu és trobar solucions a aquestes violències per tal que no se segueixin produint.

Participació en altres grups de treball extern sobre violència masclista

A més, l'Institut participa _amb diferent nivell d'activitat_ en sessions, jornades i cursos en l'àmbit de les polítiques de gènere i de la lluita contra la violència de gènere organitzats per universitats, col·legis professionals, organismes internacionals i altres organitzacions.

Esmentarem alguns d'aquests grups:

- Grup de treball per a l'abordatge de les mutilacions genitals femenines (MGF), coordinat per la Direcció General d'Immigració i adscrit a la CNMV
- Grup de treball sobre violència masclista i adolescents, liderat per la Direcció General de Joventut amb la finalitat de millorar l'atenció de les dones adolescents en situació de violència masclista

- El Circuit de Barcelona contra la violència masclista ha participat en quatre reunions del Grup Motor, una reunió del Plenari del Circuit, una reunió coordinació de formació, una reunió de la *Taula Interinstitucional del Circuit Barcelona contra la Violència Masclista* i 18 Reunions dels Circuits de Violència Masclista de Barcelona dels diferents districtes de la Ciutat de Barcelona. A Cornellà de Llobregat, s'ha participat a una reunió de la Comissió Institucional sobre Violència Masclista.
- Grup de treball del Protocol per a la prevenció, la detecció, l'actuació i la resolució de situacions d'assetjament sexual, per raó del sexe, de l'orientació sexual o de la identitat sexual i els seus instruments liderat per la Direcció General de Funció Pública
- Comissió tècnica de seguiment del Protocol de protecció per a les víctimes de tràfic d'éssers humans a Catalunya, coordinada pel Departament de Justícia
- Taula de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual (TEH-FES), de l'Ajuntament de Barcelona
- La Taula d'Emergència per a l'Abordatge de les Violències Sexuals de Manresa

Relacions externes i institucionals

La transversalitat que caracteritza necessàriament el desplegament de les polítiques de dones implica una tasca de coordinació i diàleg amb tots els agents socials, els organismes i les institucions que configuren la societat civil, i també amb el teixit associatiu, molt especialment amb les nombroses associacions de dones que hi ha a tot el territori. És per això que l'Institut Català de les Dones participa en molts actes i trobades que s'organitzen per abordar diferents aspectes relacionats amb la igualtat efectiva entre dones i homes.

Al llarg de l'any 2019, l'Institut ha estat present en 202 actes a Catalunya i 5 actes a fora. Concretament, s'han fet 189 actes a Barcelona i Catalunya Central, 3 a Girona, 2 a Lleida, Alt Pirineu i Aran, 6 a Tarragona i 2 a Terres de l'Ebre.

Els actes a fora de Catalunya han estat: a Nova York, a propòsit de la Sessió sobre la condició jurídica i social de la dona, 63è període de sessions, del 9 al 16 de març; a Madrid, el 3 d'abril, assistint a la Conferència Sectorial de Igualdad, organitzada pel Ministerio de Presidencia, Relaciones con las Cortes e Igualdad; a Madrid el 3 d'octubre, a la Comisión Técnica Sectorial de Igualdad i el 17 d'octubre a la Conferència Sectorial de Igualdad; a Montevideo, Uruguai, el 2 de maig, al Seminario sobre la libertad de expresión, organitzada per el Instituto Nacional de la Mujeres.

L'Institut ha participat en 202 actes a Catalunya i 5 a fora: 3 a Madrid i 1 a Nova York

Prevenió, detecció i erradicació de la violència masclista

Prevenió i sensibilització

Estimar no fa mal

Des dels Serveis Territorials d'Educació i l'Institut Català de les Dones a les Terres de l'Ebre, dintre del programa *Estimar no fa mal*, s'ha continuat impulsat el projecte de prevenció d'oferir tallers d'igualtat als centres d'Ensenyament Secundari de les Terres de l'Ebre, amb l'objectiu de sensibilitzar i prevenir les relacions abusives entre les persones joves.

Els professionals d'aquests serveis seran els encarregats de dinamitzar els tallers de prevenció que consten d'una sessió de dues hores amb l'alumnat de 3r d'ESO, convertint-los en un espai formatiu per reconèixer i promoure valors, actituds i models relacionals igualitaris que contribueixin a desenvolupar una postura personal crítica i activa que eviti l'abús i la violència en les relacions afectives. Tallers realitzats durant el curs 2018-2019: sol·licitats 28 tallers.

Formació per tractar la violència masclista als mitjans de comunicació

L'ICD i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya organitzen sessions de formació monogràfiques per millorar el tractament de la violència masclista en els mitjans de comunicació i avançar en la seva erradicació adreçades a estudiants universitaris de comunicació. El taller "Informar sobre la violència masclista" s'ofereix cada curs a les universitats catalanes i el curs 2018-2019 hi han col·laborat un total d'11 universitats. La formació del segon semestre de l'any 2018 i el primer semestre del 2019 han estat 48 hores distribuïdes en 13 sessions (6 hores al segon semestre de 2018 i 42 al primer de 2019), amb una durada mitja de tres hores, tot i que cada sessió s'ha adaptat al calendari i a l'organització del centre. Si se suma l'assistència de professorat i alumnat, un total de 615 persones han rebut la formació impartida pel CAC i l'ICD, 362 dones i 253 homes.

Ciberviolències masclistes

Estudi encarregat a la Universitat Autònoma de Barcelona. L'objectiu és "*identificar i analitzar les diferents violències masclistes en l'entorn*

digital, així com identificar quines són les actuals eines legals per fer-ne front a aquestes violències”.

La investigació incorpora una triple metodologia: la recerca quantitativa (qüestionari online), recerca qualitativa (entrevistes en profunditat a víctimes, professionals d'advocacia i policia) i un anàlisi del discurs d'operadors/es jurídics.

Estudi realitzat en el marc del Pacto de Estado contra la Violencia de Género.

Les conseqüències del feminicidi en la violència masclista: anàlisi de les necessitats de filles, filles i familiars per a noves propostes d'intervenció integral a Catalunya

Estudi encarregat a la Fundació Universitat Rovira i Virgili. L'objectiu és *“analitzar les repercussions dels feminicidis per violència masclista en fills, filles i familiars de la dona assassinada per elaborar noves propostes d'intervenció integral a Catalunya”.*

La investigació es basa en una recerca interinstitucional i interdisciplinària que fa ús d'una metodologia triple: investigació, acció i participació, incorporant un paper actiu i compromès de tots els actors socials.

Estudi realitzat en el marc del *Pacto de Estado contra la Violencia de Género*.

Detecció, atenció i recuperació

Serveis d'atenció

Les oficines d'informació ubicades a les seus de l'Institut Català de les Dones ofereixen diàriament un servei d'atenció personalitzada per a tot tipus de consultes. D'altra banda, per a casos específics, presten també serveis experts en orientació psicològica i orientació i assessorament jurídics a les dones.

A l'Oficina de l'Institut Català de les Dones de Barcelona, enguany s'han realitzat un total de 2.423 atencions a dones, de les quals 1.160 han estat visites d'orientació psicològica i 927 d'orientació jurídica. Del total de dones ateses, 955 han estat consultes sobre violència masclista.

L'Oficina de l'Institut Català de les Dones de Tarragona ha realitzat un total de 919 atencions a dones. Altrament, s'han dut a terme 176 visites d'orientació jurídica i 158 visites d'orientació psicològica.

Prevenió, detecció i erradicació de la violència masclista

L'Oficina de l'Institut Català de les Dones de Lleida ha realitzat un total de 864 atencions a dones. Tanmateix, s'han dut a terme 97 visites d'orientació jurídica i 389 visites d'orientació psicològica.

L'Oficina de l'Institut Català de les Dones de Terres de l'Ebre ha realitzat un total de 220 atencions a dones. Igualment, s'han dut a terme 114 visites d'orientació jurídica i 165 visites d'orientació psicològica.

L'Oficina de l'Institut Català de les Dones de Girona ha realitzat un total de 1.081 atencions a dones. Així mateix, s'han dut a terme 128 visites d'orientació jurídica i 62 visites d'orientació psicològica.

Consultes i visites ateses per les oficines d'Informació de l'Institut Català de les Dones

	Consultes generals	Orientació jurídica	Orientació psicològica
Barcelona	2.423	927	1.160
Girona	1.081	128	62
Lleida	864	97	389
Tarragona	919	176	158
Terres de l'Ebre	220	114	165
Total	5.507	1.442	1.934

**Durant l'any 2019, les oficines
d'informació de l'institut han
atès 5.507 consultes**

La bústia genèrica de l'oficina de l'ICD de Barcelona ha rebut i atès un total de 4.586 consultes, més del doble de consultes que el 2018.

Les entrades i respostes ateses via Consultes, queixes o suggeriments (CQS) a l'Institut Català de les Dones han estat un total de 167.

Línia 900 900 120

http://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/Observatori/05_dades/Violencies_masclistes/Informe-Estadistic-telefon-900_2019.pdf

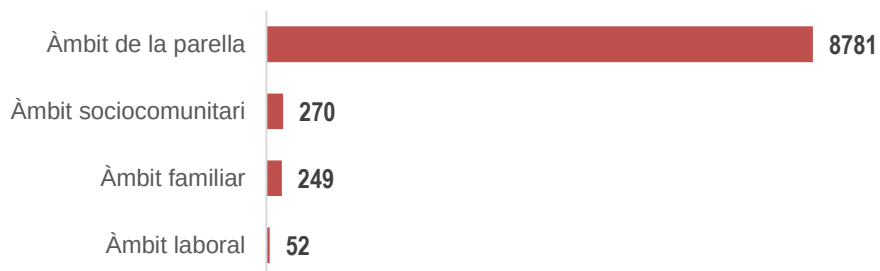
Aquest servei gratuït i confidencial, que funciona les 24 hores tots els dies de l'any, al llarg del 2019 ha rebut un total de 10.571 trucades, 9.352 de les quals han estat motivades per casos de violència masclista.

Majoritàriament hi truca la mateixa dona que pateix la violència masclista (76,8 % dels casos) però també familiars o persones properes a ella (20,6 % dels casos) o professionals que la tracten (2,6 % dels casos).

**La línia 900 900 120 ha atès
10.571 trucades**

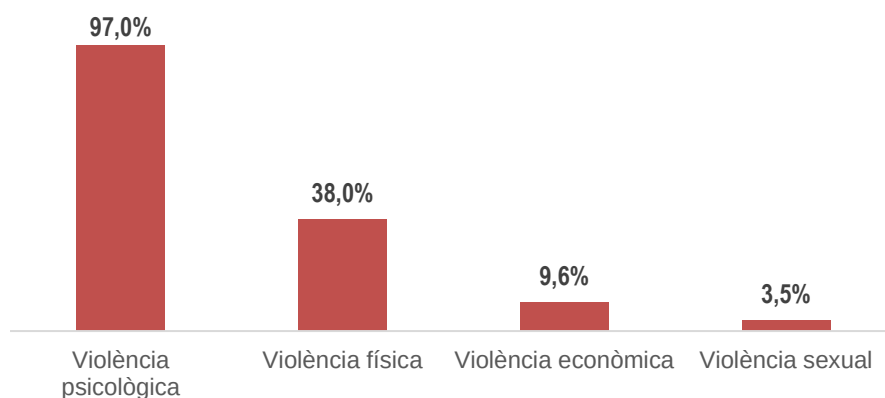
Segons les dades del telèfon 900900120, per a 2019, l'àmbit on s'han produït més situacions de violència masclista ha estat el de la parella, amb un 93,9 % de les consultes, seguit de 2,7 % de trucades de l'àmbit familiar, el 2,9 % de l'àmbit comunitari i el 0,5 % de l'àmbit laboral.

Trucades de la línia 900 900 120 segons àmbit de la violència masclista

IL·LUSTRACIÓ 1 - TRUCADES DE LA LÍNIA 900 900 120 – ÀMBIT DE VM

Trucades de la línia 900 900 120 segons les formes de violència exercida

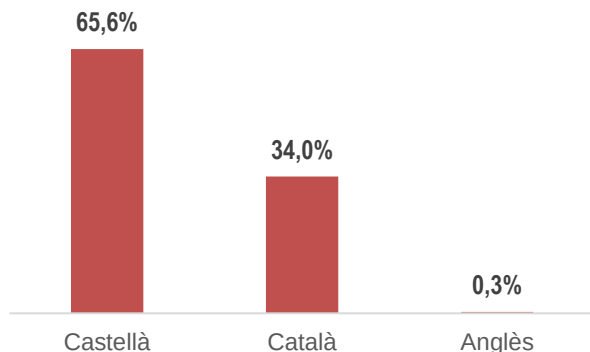
IL·LUSTRACIÓ 2 - TRUCADES DE LA LÍNIA 900 900 120 – FORMES DE VM

En relació a les formes de violència exercida, la taxa de trucades que informen violència psicològica sobre el total de trucades per VM és de 97%, seguides per la taxa de violència física amb un 38,0%.

Trucades de la línia 900 900 120 per idioma

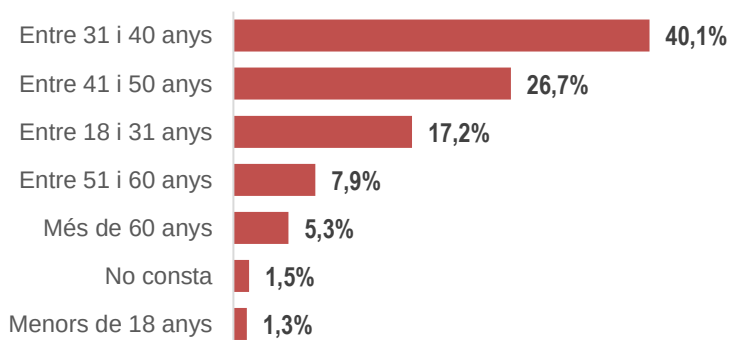
Prevenió, detecció i erradicació de la violència masclista

Llengua utilitzada (%). Catalunya 2019

IL·LUSTRACIÓ 5 – TRUCADES DE LA LÍNIA 900 900 120 – LLENGUA UTILITZADA

Trucades de la línia 900 900 120 per edat d'usuàries

IL·LUSTRACIÓ 6 – TRUCADES DE LA LÍNIA 900 900 120 – EDAT

El perfil sociodemogràfic de les dones que truquen al telèfon és la d'una dona de 31 a 40 anys, de nacionalitat espanyola, casada.

Servei d'intervenció en crisi

Amb la voluntat de garantir una atenció immediata i especialitzada a les persones afectades directament per un acte greu de violència masclista i de facilitar el treball comunitari de prevenció d'aquest

L'Institut posa a disposició de tots els municipis el servei d'intervenció en crisi

problema, l'Institut Català de les Dones posa a disposició de tots els municipis i els consells comarcals de Catalunya aquest servei, el qual pot ser activat de forma complementària a les actuacions iniciades pels recursos més propers. L'any 2019, el servei s'ha ofert a les famílies, amistats, professorat i professionals d'atenció a violències masclistes, i s'ha activat 11 vegades.

Personacions

Com queda recollit a l'article 45 de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, l'administració de la Generalitat es pot personar en els procediments penals per violència masclista, en els casos de mort o de lesions greus de dones, en la forma i les condicions establertes per la legislació processal. De vegades la personació és exercida per una altra administració pública, raó per la qual no sempre es persona la Generalitat, entre d'altres. A més a més, la personació de l'Administració de la Generalitat s'ha d'exercir amb el consentiment de la dona víctima o de la seva família, sempre que sigui possible.

Durant el 2019 es van comptabilitzar tretze casos de dones mortes per violència masclista a Catalunya.

Respecte un feminicidi dels tretze esmentats, la Generalitat no s'hi va poder personar perquè l'agressor es va suïcidar. En uns altres dos casos tampoc no s'hi va poder personar, perquè no es van poder aconseguir les preceptives autoritzacions dels familiars de les víctimes. Respecte un cas, tampoc no es va poder personar perquè les investigacions s'estaven duent a terme a l'estranger, concretament al Regne Unit (Southampton), on van ocórrer els fets.

Finalment, tenint en compte que els respectius ajuntaments van comunicar a l'ICD la seva personació en els procediments penals de sis casos, la Generalitat de Catalunya només s'ha pogut personar en tres durant l'any 2019.

Ordres de protecció i drets de les dones que ha patit violència de gènere: obstacle per a una efectiva protecció

Estudi encarregat al Grup de Recerca Antígona de la Universitat Autònoma de Barcelona. L'objectiu de la recerca és "comprendre els mecanismes d'aplicació/efectivitat de les ordres de protecció relatives a les dones que han patit violència de gènere que sol·liciten una ordre de protecció a Catalunya i quins factor incideixen en l'atorgament o la denegació".

La investigació incorpora una doble perspectiva: la normativa, per conèixer l'ordenament jurídic espanyol i català en relació a les OP en casos de violència de gènere; i la sociològica, per comprendre l'impacte en les víctimes i en la societat en general.

Model d'abordatge integral de les violències sexuals a Catalunya

Projecte encarregat a l'entitat Creación Positiva, tenint en compte les recomanacions recollides en la *Diagnosi sobre el model d'abordatge de les violències sexuals a Catalunya* realitzada per la mateixa entitat, a instàncies de l'ICD en 2016.

L'objectiu final del projecte és desenvolupar un model d'intervenció integral a les violències sexuals a tota Catalunya. Però, l'informe realitzat durant el 2019 pretén “*donar una visió general de les obligacions internacionals de drets humans a què aquests models han de donar resposta, i fer una breu descripció dels models existents a nivell internacional per a l'abordatge d'aquestes violències, a partir d'estudis comparats que s'han desenvolupat, especialment, a nivell europeu*”.

Projecte realitzat en el marc del *Pacto de Estado contra la Violencia de Género*.

Servei d'assessorament a professionals en matèria de violències sexuals

Projecte encarregat a l'Associació d'Assistència a Dones Agredides Sexualment (AADAS). Neix per donar resposta al creixent nombre de demandes d'atenció en l'àmbit de les violències sexuals que s'han detectat en els SIADs i oficines ICD. L'objectiu és enfortir i ampliar les competències en matèria d'atenció a les violències sexuals de les professionals del territori.

El servei es basa en consultes telefòniques a disposició de les professionals per demanar assessorament o plantejar preguntes a l'associació AADAS en relació a l'atenció de les violències sexuals.

També, s'han realitzar uns tallers formatius presencials a Girona, Lleida i Barcelona. Tallers de 7 hores de durada a cada territori, duts a terme per dues psicòlogues i una jurista de l'associació.

Projecte realitzat en el marc del *Pacto de Estado contra la Violencia de Género*.

Estructures de coordinació

Comissió Nacional per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista (CNVM)

La Comissió Nacional per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista és el màxim òrgan de coordinació institucional per

a impulsar, efectuar el seguiment i avaluar les actuacions en l'abordatge de la violència masclista que duen a terme els departaments de la Generalitat, així com fomentar la participació i col·laboració d'aquests amb les entitats i òrgans de la societat civil que treballen en aquest àmbit.

La Comissió Nacional per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista és el màxim òrgan de coordinació institucional per a impulsar, efectuar el seguiment i avaluar les actuacions en l'abordatge de la violència masclista que duen a terme els departaments de la Generalitat, així com fomentar la participació i col·laboració d'aquests amb les entitats i òrgans de la societat civil que treballen en aquest àmbit.

La CNVM és el màxim òrgan de coordinació per l'abordatge de la violència masclista

L'any 2019 la Comissió Nacional ha celebrat dues sessions plenàries ordinàries, els dies 17 de juliol i 3 de desembre, presidides per la consellera de la Presidència de la Generalitat de Catalunya.

Durant la reunió de juliol es va presentar l'actualització del Protocol per la Taula Institucional del Circuit Territorial d'abordatge de la Violència Masclista de Lleida; l'elaboració del Circuit d'acció davant de víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitats d'explotació sexual de dones i nenes a les Terres de l'Ebre; la presentació de l'Informe anual 2018 de la Xarxa de Serveis d'informació i atenció a les dones (Observatori de la Igualtat de Gènere).

Entre les iniciatives de l'acció de Govern en l'abordatge de la violència masclista, es van exposar el Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci (Departament d'Interior), l'Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista (Departament de Justícia), el Pla d'actuació d'abordatge de la mutilació genital femenina 2019-2021 (Departament de Treball, Afers Socials i Famílies), el Conveni de col·laboració per facilitar el canvi d'estudis oficials de grau a les víctimes de violència masclista. Acord sobre els documents acreditatius de la violència de gènere per a l'exempció dels preus públics universitaris (Departament d'Empresa i Coneixement).

Per la seva part, l'ICD va presentar les actuacions següents: el Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere a Catalunya, l'Eix 3 Prevenció i eradicació de les violències masclistes del Pla estratègic d'igualtat de gènere 2019-2022, el Títol habilitant per identificar les situacions de violència masclista; els Grups de treball de la CNVM: Pacte Nacional, Violència Institucional, Mutilació Genital Femenina-Matrimonis Forçats, i Violència masclista en l'àmbit laboral, el I Congrés Internacional per a la eradicació de les violències masclistes; l'Informe d'avaluació dels circuits territorials per a l'abordatge de la violència masclista a Catalunya, l'Informe 10 anys de trajectes de dones en situació de violència masclista: itineraris, vivències i relats, i el Vídeo Llei 5/2008 i Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral per a dones en situació de violència masclista.

Durant la reunió de desembre, entre les iniciatives de l'acció de Govern en l'abordatge de la violència masclista es va presentar la Violència

Prevenició, detecció i erradicació de la violència masclista

sexual a l'esport-Guia per a persones adultes. (Re)conèixer, parlar i actuar (Departament de la Presidència), i les actuacions de l'Institut Català de les Dones: Seguiment II Programa d'Intervenció Integral contra la Violència Masclista, Inauguració a la sessió de la CNVM de l'Exposició "Lliures i sense por", Celebració del 30 aniversari de l'Institut Català de les Dones, i l'avaluació del I Congrés Internacional per a l'Eradicació de les Violències Masclistes

També es va fer Difusió de dades estadístiques sobre violència masclista 2019 (Observatori de la Igualtat de Gènere), la Síntesi dels estudis sobre presència de continguts a internet en relació amb la violència masclista (Consell de l'Audiovisual de Catalunya), l'Estat actual del Programa d'intervenció integral contra la violència masclista (Consell Nacional de les Dones de Catalunya), la Detecció de la violència masclista en dones embarassades i altres actuacions realitzades des de l'Institut Català de la Salut (Associació Catalana de Llevadores), i les Actuacions contra la violència masclista a la feina (Comissions Obreres de Catalunya).

En relació amb els Grups de Treball de la CNVM, durant el mes de març es va aprovar telemàticament la creació de dos nous grups de treball coordinats per l'ICD. Així, la Moció 32/XII del Parlament de Catalunya, sobre la lluita contra les violències masclistes, insta el Govern a crear, en el marc de la Comissió Nacional per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista i el Pacte Nacional contra la Violència Masclista, dos nous grups de treball; un grup en què participin l'Administració de la Generalitat, els ens locals i les entitats especialistes amb l'objectiu de determinar conjuntament els recursos necessaris per a desplegar amb garanties la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, i l'altre grup sobre violència institucional contra les dones, integrat per institucions i entitats especialitzades en aquest àmbit.

Durant el mes de maig es va aprovar per via telemàtica la posada en marxa del Grup de Treball per a l'abordatge de la violència a l'àmbit laboral, coordinat per l'Àrea d'Igualtat d'Oportunitats de la Direcció General d'Igualtat del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Grup d'anàlisi dels casos d'homicidi per violència masclista - Grup de feminicidis

Avalua les accions del Govern pel que fa a les dones mortes víctimes de violència masclista per tal d'establir els circuits necessaris i les actuacions que han de dur a terme conjuntament els departaments de la Generalitat.

El grup d'anàlisi ha ampliat l'objecte d'estudi a les dones assassinades en tots els àmbits de la violència masclista, tal i com recull la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

Durant l'any 2019, el grup d'Anàlisi dels casos d'homicidi per violència masclista s'ha reunit una vegada i s'ha fet seguiment dels 14 casos de

El Grup d'anàlisi ha ampliat l'estudi a tots els àmbits en què actua la violència masclista: de parella, familiar, laboral i sociocomunitari

dones assassinades (10 en l'àmbit de la parella, 3 en l'àmbit familiar i 1 en l'àmbit sociocomunitari).

L'informe estadístic dels feminicidis per violència masclista (2018-2019) està en procés d'elaboració. A partir del 2018 s'ha ampliat l'estudi a tots els àmbits en què actua la violència masclista: de parella, familiar, laboral i sociocomunitari.

Grup de treball Pacte Nacional per l'erradicació de les violències masclistes a Catalunya

Es determina, conjuntament, amb la participació de l'Administració de la Generalitat, els ens locals i les entitats especialitzades, els recursos necessaris per desplegar amb garanties la 5/2008 de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

L'objectiu és l'elaboració d'un document base que reculli el posicionament del grup, que tingui la capacitat de blindar temes clau en la prevenció, l'abordatge i recuperació de les violències masclistes.

Circuits territorials per a l'abordatge de la violència masclista

Durant l'any 2019 s'ha mantingut el treball als circuits per a l'abordatge de la violència masclista, com a concreció del model d'intervenció del *Protocol marc en els territoris*. Es van reunir les meses institucionals dels cinc circuits que coordina l'Institut i les comissions tècniques. Les meses institucionals són els òrgans de representació institucional i administrativa que vetllen per un compromís polític que fa possible la creació i el desenvolupament dels diferents circuits territorials. Les comissions tècniques dels circuits són els òrgans de caràcter tècnic i professional amb representació multisectorial i territorial que s'encarreguen de la coordinació i la gestió estratègica del circuit.

Circuit de Tarragona

Des d'aquest circuit, la mesa institucional s'ha reunit una vegada i la comissió tècnica s'ha reunit dos cops.

Circuit de Terres de l'Ebre

Des d'aquest circuit, la mesa institucional s'ha reunit un cop i la comissió tècnica tres cops. Els diferents equips comarcals del circuit de violència s'han reunit tres vegades durant el 2019 (a Terra Alta, Montsià, Baix Ebre i Ribera de l'Ebre).

Circuit de Lleida

Des d'aquest circuit, la comissió tècnica s'ha reunit quatre vegades (dues vegades a Lleida i dues a Pirineu).

Circuit de la Catalunya Central

La Unitat de Coordinació Territorial de Barcelona i la Catalunya Central coordina el Circuit per una intervenció coordinada contra la violència

S'ha mantingut el treball als circuits per a l'abordatge de la violència masclista

Prevenió, detecció i erradicació de la violència masclista

masclista a la Catalunya Central realitzant les tasques de Secretària Tècnica del Circuit.

Durant el 2019 s'han fet diverses reunions:

- Una reunió de la Mesa institucional.
- Tres reunions de la Comissió Tècnica del Circuit.
- Tres reunions del grup de treball de formació. S'han organitzat 7 accions formatives amb un total 67,30 hores de formació impartides. En total s'han format 127 professionals.
- Tres reunions del Grup de treball de dades del Circuit.

Altres actuacions destacades

Comunicació

L'Àrea de Comunicació elabora el *Pla de comunicació* que anualment fixa els objectius, les actuacions i els missatges que:

- posicionen la institució com a **referent** pel que fa a les polítiques públiques de dones
- divulguen els **serveis i les accions** que executa la institució
- **sensibilitzen** vers la igualtat efectiva entre dones i homes i **contra la violència masclista**
- sensibilitzen per a la **millora de la representació de les dones** en els mitjans de comunicació.

Notes i rodes de premsa

L'Àrea de Comunicació ha generat i/o divulgat al llarg de l'any un total de 142 notícies web/ notes de premsa explicant les iniciatives de l'ICD i el Govern de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit de les polítiques per a la igualtat efectiva de dones i homes i contra les violències masclistes.

L'objectiu és comunicar aquestes actuacions i polítiques a la ciutadania, directament a través dels mitjans i suports propis, o a través de convertir-se en notícia en els mitjans de comunicació social.

De les nombroses atencions als mitjans i rodes de premsa desenvolupades al llarg de l'any, podem anomenar per novetat l'organització del servei de comunicació del I Congrés Internacional per a l'Eradicació de les Violències Masclistes; una roda de premsa amb els i les periodistes del sector de la cultura per presentar les conclusions de la primera intervenció per a la incorporació de la perspectiva de gènere en 50 equipaments culturals públics; la presentació de les "Recomanacions per a una publicitat igualitària" juntament amb el CAC i el Col·legi de Publicitaris i Relacions Públiques de Catalunya, i la roda de premsa dins d'una botiga de joguines - juntament amb l'Agència Catalana de Consum- per sensibilitzar sobre la importància de transmetre valors igualitaris a nens i nenes a través del joc.

Campanya #SomAquí #Som8deMarç

Amb motiu del Dia internacional de les Dones, l'ICD va posar en marxa **#SomAquí #Som8deMarç**, una campanya de reconeixement als moviments feministes i les seves importants aportacions a la societat i pels drets de les dones. Consta d'una imatge gràfica, que es va divulgar per xarxes socials, en cartell i a través d'anuncis als diaris el dia 8 de març, i un **vídeo** que es va difondre a través de xarxes socials i publicitat en línia. El vídeo alterna fotografies i imatges de la darrera manifestació del 8 de març amb manifestacions feministes d'altres temps. La campanya va ser una creació de La Bonne. Centre de Cultura de Dones Francesca Bonnemaison.

IL·LUSTRACIÓ 7 - IMATGE DE LA CAMPANYA #SOMAQUÍ #SOM8DEMARÇ

Vídeo divulgatiu sobre els serveis contra la violència masclista

S'ha creat un vídeo tipus infografia animada per millorar el coneixement de la població sobre què és la violència masclista, la seva veritable dimensió, i quins són els serveis que l'administració de la Generalitat posa a disposició a través de la Xarxa d'atenció i recuperació. Aquest vídeo de 3 minuts i 49 segons subratlla el caràcter estructural de la violència masclista i quines són les seves manifestacions, tant les visibles com les invisibles. Aquesta peça audiovisual també explica els drets reconeguts en el marc de la Llei 5/2008 del Dret de les dones a eradicar la violència masclista per millorar el seu coneixement. Drets com per exemple el fet que a Catalunya les dones poden accedir de manera gratuïta i sense denúncia prèvia a tota la xarxa de recursos especialitzada.

25 de novembre, Dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones

"Ni agressor, ni còmplice. Atura les violències masclistes" és el lema de la campanya de sensibilització adreçada a joves que va endegar el Govern en el marc de la commemoració del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència envers les Dones. La campanya reforça els missatges adreçats als agressors situant el focus de la solució de les violències masclistes en la seva responsabilitat i no en les dones que les pateixen. També apel·la a la no complicitat de l'entorn amb els

El lema de la campanya del 25 de novembre ha estat *Ni agressor, ni còmplice. Atura les violències masclistes.*

agressors i promou l'avenç en la identificació de diferents situacions de violències masclistes.

Els missatges de la campanya s'adrecen a la població de 14 a 18 i de 19 a 30 anys de Catalunya a través de 5 gràfiques, 4 espots, 4 falques de ràdio i redaccionals en diaris on line, que es van difondre entre el 22 i fins el 13 de desembre a través de nombrosos canals i mitjans de comunicació.

IL·LUSTRACIÓ 8 - IMATGE DE LA CAMPANYA #ÉSVIOLÈNCIA

Campanya El paper del regal

L'ICD i l'Agència Catalana de Consum van posar en marxa la campanya "*Reflexiona sobre #ElPaperDelRegal*" coincidint amb el Nadal. L'objectiu de tota la iniciativa era fomentar la conscienciació per a una compra de joguines amb una sèrie de valors: segures, lliures de violència i de continguts que puguin crear addicció, i sensibilitzar sobre la importància de la transmissió de valors igualitaris als infants a través del joc i les joguines. La campanya va comptar com a suport amb anuncis en mitjans impresos, diaris digitals i l'edició i distribució de cartells a botigues d'arreu de Catalunya.

Queixes de sexisme en la publicitat i els mitjans de comunicació

Entre els mesos de gener i desembre de 2019, l'ICD ha rebut queixes per la representació de les dones en els mitjans de comunicació sobre 48 assumptes. Quan arriben les queixes s'analitzen i es determina la millor manera d'actuar per a la seva retirada, o canvi.

Un dels continguts que l'any passat va suscitar més queixes és un anunci d'uns grans magatzems pel Dia de la Mare. Des de l'ICD es va

S'han atès 48 queixes per sexisme en els mitjans de comunicació

Altres actuacions destacades

demanar la retirada a l'empresa responsable i aquesta així va actuar. Es tractava d'una publicitat inapropiada ja que construeix la identitat femenina de manera única i homogènia entorn del fet de ser mares i supedita les dones a l'àmbit privat.

Menció a part es mereix l'actuació contra els missatges pintats a l'autobús antifeminista d'HazteOir. A instàncies de l'ICD, el Govern de Catalunya va prohibir que l'autobús antifeminista d'HazteOir circulés per Catalunya.

Web i xarxes socials

L'any 2019 un total de 137.986 persones usuàries han interaccionat amb el web de l'ICD (53.945 més que al 2018) amb 213.122 sessions en les quals han visualitzat 589.799 pàgines. La durada mitjana de la sessió ha estat de 2 minuts i 23 segons.

Pel que fa a les xarxes socials, el Twitter corporatiu, amb 1.770 piulades publicades durant l'any 2019 i 17.024 seguidors/es, ha aconseguit augmentar el nombre de persones seguidores en 3.140 seguidors/es respecte l'any 2018. El perfil de l'ICD ha tingut un total de 7.315 mencions al llarg de l'any.

La pàgina de Facebook corporatiu ha enregistrat 9460 seguidors al final de l'any 2019 (1.186 més respecte l'any anterior). Les publicacions arriben de mitjana a 1.585 persones usuàries en trànsit orgànic i a 4.631 persones en trànsit de pagament.

L'Instagram compta amb 4.186 seguidors/es i s'han publicat 640 posts.

El canal corporatiu de Youtube ha servit per fer difusió de 36 vídeos que s'han compartit 751 vegades i que han sumat 130.333 visualitzacions.

Butlletí electrònic

Al llarg de 2019, s'han enviat 12 edicions del Butlletí electrònic de l'Institut Català de les Dones, per informar sobre les activitats, subvencions, cursos, novetats, etc. que puguin ser d'interès per a les dones. En finalitzar l'any 2019, el butlletí tenia una base de 4.159 persones subscrites.

Intranet

Durant l'any 2019, s'han publicat 30 notícies a la intranet en la nova estructura que permet millorar la comunicació interna a l'ICD.

Altres actuacions en el camp de la comunicació

Tallers "Informar sobre les violències masclistes"

L'ICD i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya organitzen sessions de formació monogràfiques per millorar el tractament de la violència masclista en els mitjans de comunicació i avançar en la seva erradicació adreçades a estudiants universitaris de comunicació.

Els tallers "Informar sobre les violències masclistes" adreçat a alumnat i professorat de les universitats catalanes amb estudis de comunicació que es duen a terme conjuntament amb el Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Amb el curs 2018-2019 ja s'han organitzat un total de sis cicles de formació sobre perspectiva de gènere i el tractament mediàtic de la violència masclista.

La formació del segon semestre de l'any 2018 i el primer semestre del 2019 han estat 48 hores distribuïdes en 13 sessions (6 hores al segon semestre de 2018 i 42 al primer de 2019), amb una durada mitja de tres hores, tot i que cada sessió s'ha adaptat al calendari i a l'organització del centre.

En total, 11 centres universitaris han rebut la formació en el curs 2018-2019: Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Universitat de Barcelona (UB), Escola Superior de Relacions Públiques (UB-ESRP), Universitat de Girona (UdG), Universitat de Lleida (UdL), Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya (UVIC-UCC); Universitat Oberta de Catalunya (UOC), Universitat Pompeu Fabra (UPF), Tecnocampus Mataró (UPF-Tecnocampus), Universitat Ramon Llull (URL) i Universitat Rovira i Virgili. Si se suma l'assistència de professorat i alumnat, un total de 615 persones han rebut la formació impartida pel CAC i l'ICD, 362 dones i 253 homes.

Formació "Comunicar per a la igualtat"

La formació "Comunicar per a la igualtat" que s'ha impartit a professionals de la comunicació de mitjans i administracions públiques: a les Terres de l'Ebre, a la Catalunya Central, al Departament de Salut, i Funció Pública.

Fires professionals Mercat de l'Audiovisual de Catalunya

El suport i la participació en la realització d'espais de debat sobre la representació de les dones en l'àmbit de la comunicació en el marc de les fires professionals Mercat de l'Audiovisual de Catalunya, que té lloc a Granollers, la Fira Mediterrània de Manresa, i el Fòrum 10 de Puig Reig.

Altres actuacions destacades

7ª trobada internacional de dones comunicadores

La participació de l'ICD a la 7ª trobada internacional de dones comunicadores, que va tenir lloc Montevideo, sota el títol "Amenaces a la llibertat d'expressió. Veus i experiències de dones periodistes i comunicadores d'Amèrica llatina i Europa" on va estar convidada a participar a la taula rodona "Polítiques públiques i discursos antidrets". En la trobada va quedar palès que la comunicació és un dels temes mes endarrerits de l'agenda de gènere que va definir la IV Conferència mundial de les Nacions Unides sobre les dones, celebrada ja fa 25 anys, i també la necessitat d'actuar contra els grups antidrets de les dones que sorgeixen com a reacció del patriarcat davant l'avançament dels feminismes.

Dones a les ones

El suport a la investigació "Dones a les ones" de la periodista Elvira Altés per recuperar les veus de les dones en la història de la radiodifusió catalana.

Dones que surten del paper

El suport a l'edició i divulgació del llibre "Dones que surten del paper" d'Elena Yeste i Francesc Canosa, que recupera l'obra de les primeres periodistes catalanes i la incorporació per primera vegada de la mirada de gènere en la comunicació pública.

Centre de Documentació

El Centre de Documentació de l'Institut Català de les Dones, denominat Centre de Documentació Joaquina Alemany i Roca des del maig de 2017, aplega informació i documentació referent a les dones en totes les àrees temàtiques: ciència, filosofia, sociologia, política, cultura, dret, història, educació, famílies, teoria feminista, treball, economia, art, antropologia, literatura, tecnologies, legislació, psicologia, salut, mitjans de comunicació, violències, etc.

La seva missió és promoure i afavorir l'estudi i la investigació sobre les dones mitjançant la informació bibliogràfica i documental que recull, organitza i difon.

Les funcions primordials consisteixen a donar suport documental a les necessitats informatives de les diferents àrees de l'Institut Català de les Dones, atendre i respondre les consultes documentals de qualsevol persona o entitat interessada en qüestions relatives a les dones de

Catalunya, així com també difondre publicacions i documentació d'interès sobre el col·lectiu femení.

El Centre de Documentació ofereix una sèrie de serveis presencials i virtuals, entre aquests:

- Referència i consulta en sala de tots els documents disponibles.
- Informació telefònica, per correu electrònic o postal i fax.
- Suport i acompanyament a la recerca.
- Préstec i reserva de documents. Es pot fer ús d'aquest servei des de qualsevol de les seus de l'ICD al territori.
- Préstec interbibliotecari.
- Difusió selectiva de la informació d'acord amb el perfil documental de cada demanda.
- Consulta i impressió d'articles de revista i premsa.
- Autoservei de reprografia.
- Equipament per a visionat d'audiovisuals.
- Servei Wi-Fi d'accés a Internet.
- Racó infantil de contes no sexistes.
- Elaboració d'*InfoCentreDoc: butlletí del Centre de Documentació de l'Institut Català de les Dones* i d'altres productes documentals.
- Visites guiades, concertades prèviament per a associacions de dones, grups d'estudiants, etc.
- Tallers de formació en l'ús del Centre de Documentació.

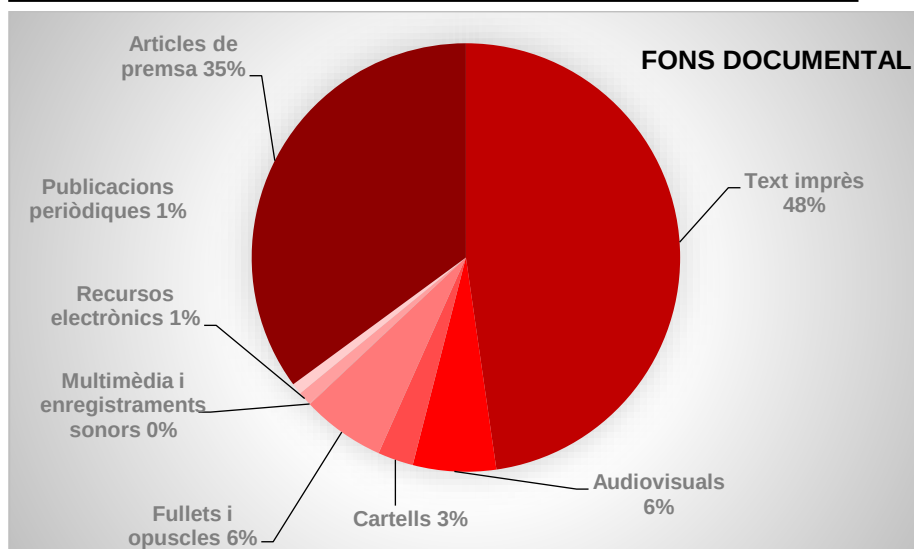
Fons documental

La base de dades documental o catàleg, que recull la informació bibliogràfica sobre els fons documentals del Centre de Documentació de l'ICD, forma part del catàleg compartit de les Biblioteques Especialitzades de la Generalitat de Catalunya (BEG). Permet accedir al fons de més de 60 biblioteques i centres de documentació de diversos departaments i organismes governamentals que donen suport a l'activitat de les entitats de l'administració pública de Catalunya. El Centre de Documentació de l'Institut Català de les Dones disposa, dins les seves instal·lacions, de tres punts de consulta en línia que permeten l'accés del públic extern a l'ICD als catàlegs electrònics de totes aquestes biblioteques o centres de documentació.

Al llarg de l'any 2019 el catàleg documental ha quedat configurat amb un nombre de 24.362 referències bibliogràfiques, a més de les publicacions periòdiques i articles de revista i premsa. La classificació d'aquestes referències segons la tipologia documental és la següent:

Altres actuacions destacades

Tipologia documental del catàleg

IL·LUSTRACIÓ 9 - TIPOLOGIA DOCUMENTAL DEL CATÀLEG

D'altra banda, el Centre de Documentació manté i alimenta una base de dades pròpia, sobre dones catalanes rellevants, que proporciona informació útil per a les consultes de caràcter biogràfic que li formulen.

El criteri d'inclusió en aquesta base de dades és que el centre contingui algun document que ofereixi dades biogràfiques sobre aquestes dones i l'objectiu és poder identificar i recuperar personalitats femenines que han estat o són figures claus de la història de Catalunya. Enguany s'han introduït 20 nous registres, havent-hi en acabar 2019 un total de 696 registres.

També amb la finalitat de donar a conèixer i divulgar els fons documentals, s'elaboren diferents productes documentals. Per agilitzar i organitzar la difusió d'aquests productes, s'ha continuat amb l'edició del butlletí electrònic *InfoCentreDoc: butlletí del Centre de Documentació de l'Institut Català de les Dones* que permet recollir i agrupar totes les informacions, serveis i productes que genera el Centre de Documentació. S'han editat 11 números, de periodicitat mensual i el nombre de subscripcions al butlletí és, en acabar l'any, d'un total de 1.028, amb un increment respecte a l'any anterior de 299 noves subscripcions.

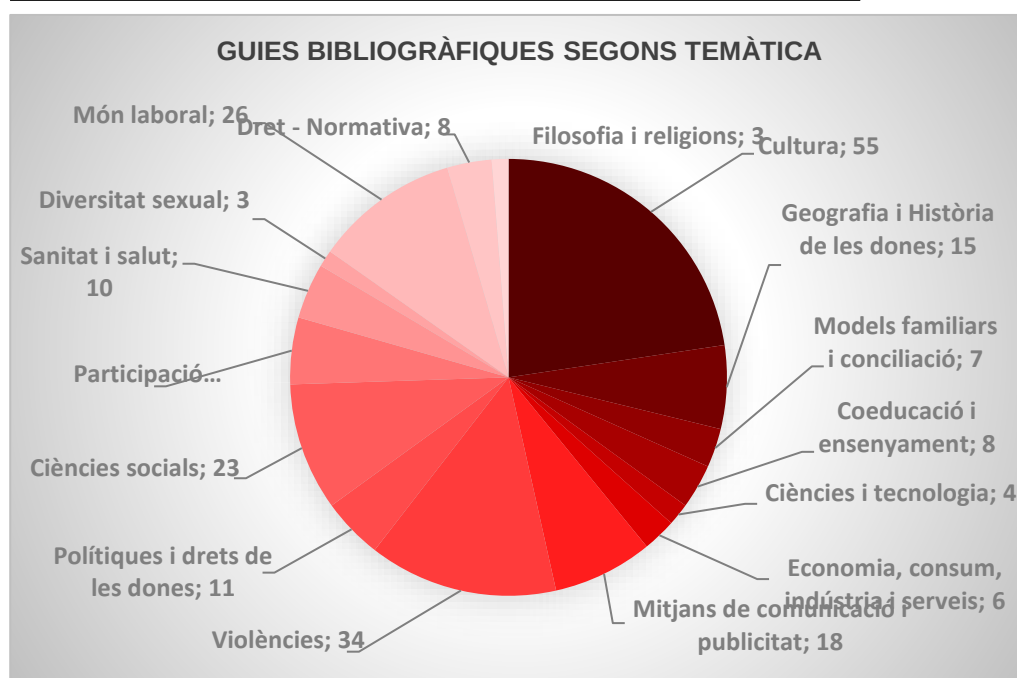
A més de l'*InfoCentreDoc*, els productes documentals elaborats durant 2019 han estat:

- Butlletí de sumaris electrònics de les revistes especialitzades que es reben al Centre de Documentació. Agrupa els títols de les revistes sota el tema a què pertanyen i conté d'una banda, el recull d'enllaços electrònics als continguts, o en el seu defecte, els sumaris de les publicacions periòdiques que es reben al Centre, i d'altra, l'enllaç electrònic al sumari o text complet d'altres revistes disponibles gratuïtament a través d'Internet, així com també enllaç a blogs de temàtiques d'interès per a les dones. De periodicitat mensual, durant l'any 2019 s'han publicat al web de l'ICD un total de 11 números.

- Llistes bibliogràfiques de darreres adquisicions. Es confeccionen mensualment amb l'objectiu de difondre els documents nous que adquireix el Centre de Documentació.
- Recomanats del Centre de Documentació. D'elaboració mensual, estan constituïts per una selecció de recursos documentals, d'edició recent i de contingut rellevant, amb un comentari informatiu sobre cadascun dels documents ressenyats. S'han fet 12 edicions, publicades al web de l'ICD.
- Guies bibliogràfiques temàtiques. S'elaboren per satisfer peticions concretes de les persones usuàries, consisteixen en una recopilació de referències bibliogràfiques de documents en qualsevol tipologia, sobre un tema concret. Aquestes guies es posen a l'abast del públic usuari que ve al Centre o bé, si es demana, s'envien per correu electrònic.

Al llarg de l'any 2019 s'han elaborat 243 guies.

Distribució de les guies segons la temàtica

IL·LUSTRACIÓ 3 - DISTRIBUCIÓ DE LES GUIES SEGONS LA TEMÀTICA

Altres productes documentals elaborats durant 2018 han estat:

- Reculls temàtics
- Guies de recursos
- Guies de lectura
- Reculls i dossiers sobre temes d'actualitat

Actuacions cooperatives

El Centre de Documentació Joaquina Alemany i Roca és membre fundador de la Xarxa de Centres de Documentació i Biblioteques de Dones de l'Estat, creada l'any 1995 i que té com a missió fomentar el contacte, la cooperació i l'intercanvi entre centres de la mateixa temàtica. En aquest sentit ha participat en la XXVI trobada anual de la Xarxa, celebrada el mes d'abril a València i organitzada per la Biblioteca de la Dona, de la Generalitat valenciana.

Com a membre de les Biblioteques Especialitzades de la Generalitat (BEG) el Centre de Documentació ha participat i col·laborat durant 2019 en les 2 comissions de treball en què s'estructuren aquestes biblioteques:

Comissió de Catalogació: l'objectiu de la qual és unificar els criteris utilitzats per tots els centres de documentació i biblioteques que integren les BEG per tal d'elaborar les concrecions pròpies del catàleg BEG.

Comissió BEG: que té com a objecte definir un marc legal que englobi el conjunt de les Biblioteques Especialitzades de la Generalitat de Catalunya.

D'altra banda, el Centre de Documentació de l'ICD ha renovat enguany dos convenis de col·laboració:

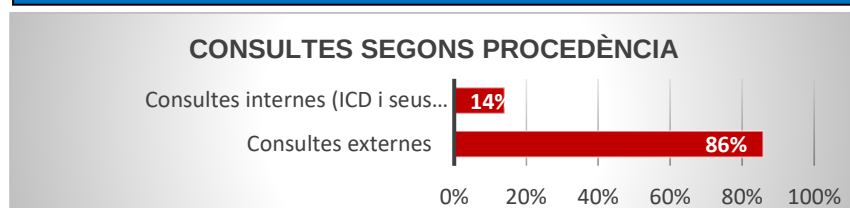
- Amb el Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya (CSUC) per a la integració i manteniment dels registres bibliogràfics del catàleg del Centre de Documentació al Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya (CCUC).
- Amb la Biblioteca de Catalunya per a la creació i impuls del portal d'un únic catàleg d'autoritats de Catalunya, el *Catàleg d'autoritats de noms i títols de Catalunya* (CÀNTIC) i que consisteix en la creació d'un catàleg únic d'accés públic als registres d'autoritat de noms i títols creats cooperativament per les biblioteques catalanes, amb l'objectiu de normalitzar els punts d'accés dels catàlegs bibliogràfics, millorar la comunicació entre els diferents catàlegs i sobretot afavorir la cerca i la recuperació de la informació.
- També, amb l'inici del curs escolar, el Centre de Documentació s'ha incorporat al projecte *Apadrina el teu equipament*, coordinat per la Fundació Tot Raval que, amb la col·laboració dels equipaments culturals del Raval, té l'objectiu d'apropar-los a l'alumnat dels centres educatius del barri a través del desenvolupament de projectes de llarga durada integrats en el currículum acadèmic

Consultes ateses

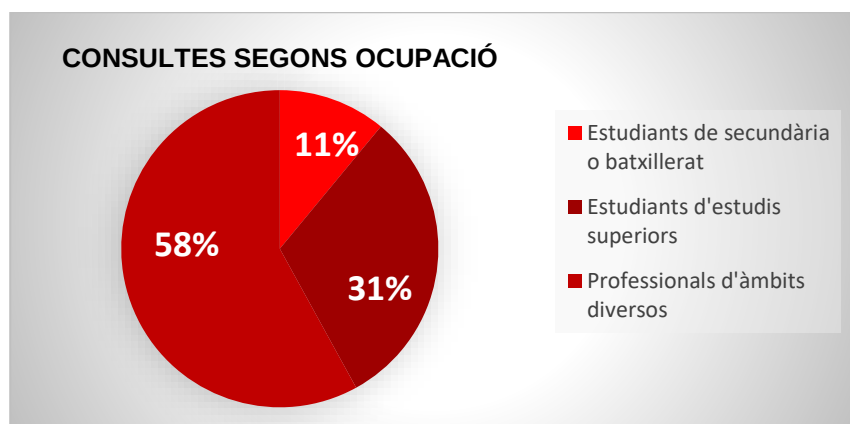
Al llarg de l'any 2019 el Centre de Documentació ha rebut un total de 2.400 consultes, la qual cosa representa una mitjana de quasi 11 consultes diàries. Del total anual de consultes rebudes, més d'un 14% correspon a consultes internes efectuades per personal de les oficines centrals de l'Institut Català de les Dones o bé, de les seves seus

territorials. El 86% restant correspon a demandes d'informació fetes per part de persones físiques o entitats externes a la institució, de les quals l'11% són estudiants de secundària i batxillerat, un 31% cursen estudis superiors i el 58% restant són professionals d'àmbits diversos. Pel que fa a la distribució per sexes, el 84% de peticions d'informació han estat efectuades per dones i un 16% per homes.

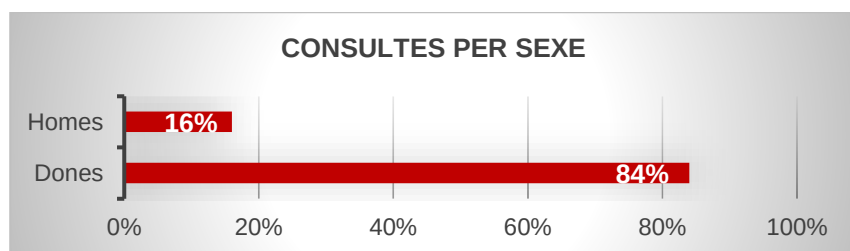
Consultes segons procedència, ocupació i sexe

IL·LUSTRACIÓ 11 - CONSULTES SEGONS PROCEDÈNCIA

IL·LUSTRACIÓ 12 - CONSULTES SEGONS OCUPACIÓ

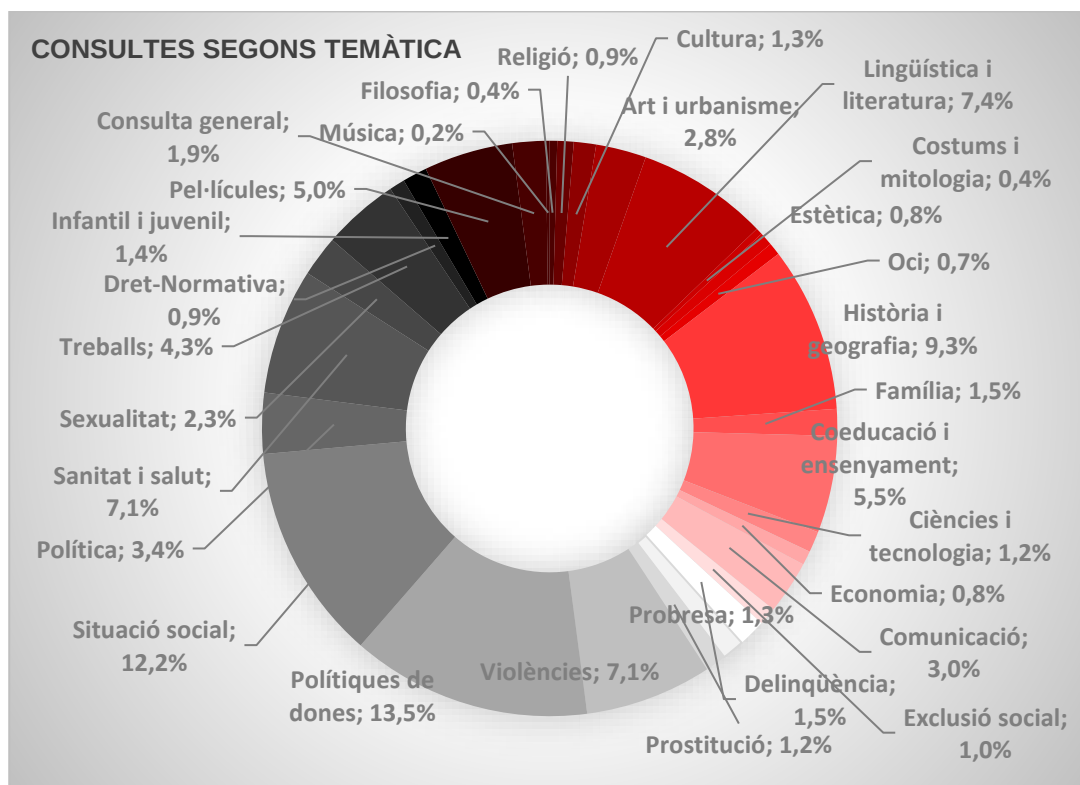
IL·LUSTRACIÓ 13 - CONSULTES SEGONS SEXE

Quant al servei de préstec de documents, de les 4.481 persones o entitats registrades com a usuàries del servei, 1.084 n'han fet ús del servei durant 2019 i d'elles, 209 ho han fet per primera vegada ja que han estat registrades com a noves usuàries del préstec durant aquest any. Respecte al nombre de préstecs i renovacions de documents, anualment s'han efectuat 3.675, la qual cosa representa una mitjana diària de més de 16 préstecs.

**S'han efectuat 3.675
préstecs i renovacions
durant l'any**

Altres actuacions destacades

La distribució segons la temàtica consultada és la següent:

IL·LUSTRACIÓ 14 - DISTRIBUCIÓ SEGONS LA TEMÀTICA CONSULTADA

El Centre ha rebut també, visites de persones o entitats interessades a conèixer-ne el funcionament: professionals documentalistes, professorat de secundària i universitat, coordinadores d'àrees de la dona de diferents ajuntaments catalans i comunitats autònomes i representants d'entitats diverses de Catalunya, l'Estat o l'estranger. Pel que fa a les visites de grup, durant aquest any el Centre ha atès les següents:

- Delegació d'organitzacions de dones de Bolívia, Moçambic i Equador (Jornada Internacional de Violència de Gènere i Salut)
- Alumnat del Grau Superior d'Integració Social de l'Institut Miquel Tarradell (6 grups)
- Alumnat del curs de 'Promoció d'Igualtat efectiva de dones i homes del Centre de Formació Penta Learning de Granollers.
- Associació Dones de Tàrraga
- Alumnat de Justícia Penal de la Universitat de Tampa (Florida, EUA)
- Alumnat del Mòdul de Mediació Comunitària de la Fundación Paco Puerto
- Alumnat del Postgrau en Polítiques d'Igualtat de Gènere a la Gestió Pública
- Estudiants del CFGS en Promoció de la Igualtat de Gènere de l'IES Can Vilumara

- Grup del Servei d'Atenció a Persones Sordcegues d'ASOCIDECAT
- Delegació d'organitzacions de dones de Moçambic

Observatori de la Igualtat de Gènere (OIG)

El 25 d'octubre de 2017 es va constituir l'Observatori de la Igualtat de Gènere, un òrgan col·legiat adscrit a l'Institut Català de les Dones i assessor del Govern que té l'objectiu d'incrementar el coneixement sobre la situació de les dones i millorar les polítiques públiques per aconseguir la igualtat efectiva de dones i homes, mitjançant les dades, les estadístiques i la recerca.

El pla d'actuacions de l'observatori s'emmarca en els quatre eixos funcionals següents: treball amb dades i recerca; difusió i comunicació; proposta de polítiques públiques d'igualtat; intercanvi d'informació i coneixement; actuacions de funcionament intern.

Aquests eixos emmarquen les futures actuacions i els grups de treball que s'hagin de crear per portar a terme les actuacions.

El 17 de juliol de 2019 va tenir lloc la quarta reunió plenària de l'OIG al recinte modernista de l'Hospital de Sant Pau.

En aquest plenari de l'Observatori, es va comptar amb l'assistència de 34 vocals del plenari de 29 organismes diferents. Aquests organismes pertanyen a la Generalitat de Catalunya, col·legis professionals, entitats de dones, organitzacions de treballadors, organitzacions empresarials i entitats locals.

Al quart plenari de l'Observatori, es va comptar amb l'assistència de 34 vocals de 29 organismes diferents

Personal de l'OIG

Aquest 2019 de resultes del pacte de Estado contra la Violència de Gènere l'OIG es va comptar amb la col·laboració de dues tècniques superiors a partir del mes de juliol que se sumen a la administrativa i la coordinadora que ja en formaven part. També es va comptar amb la col·laboració d'una becària, estudiant d'Antropologia especialitzada en mutilació genital femenina, que ha treballat en l'informe anual dels SIAD.

Informe anual de les activitats dels SIAD

Durant el mes de març de 2019 es va elaborar un informe resum de les activitats realitzades a les oficines de servei d'informació i atenció a les dones (SIAD) en que es recollia el nombre d'atencions realitzades, les dones ateses per violència masclista, les àrees d'intervenció, la forma de tramitació, el canal d'entrada i les derivacions del servei a partir de

Altres actuacions destacades

les memòries anuals que va enviar cada oficina referides a l'any 2018 en format PDF.

Aquest informe es va penjar al web de l'ICD i la informació s'ha utilitzat en els dossiers estadístics sobre violència masclista que ha elaborat l'OIG durant l'any.

Informes mensuals i anual del telèfon 900 900 120

Com cada any, a partir de les dades enviades per l'empresa contractada per a tal efecte que realitza les tasques pròpies del telèfon 900 900 120 d'atenció telefònica a les víctimes de violència masclista durant el mes de gener de 2019, es va elaborar [l'informe anual](#) de l'any anterior amb els principals indicadors i amb la desagregació territorial dels àmbits territorials vigents.

L'any 2019 es va fer l'informe de l'any 2018 i es va penjar al web de l'ICD en format PDF juntament als dels anys anteriors.

A part de l'informe anual, cada més, durant el 2018, s'ha difós la informació acumulada, des del gener fins el mes corresponent, de les trucades realitzades al telèfon 900 900 120 i algunes característiques de les trucades. Aquest any els PDF han estat realitzats de forma accessible per a persones amb diversitat funcional.

Com a novetat l'any 2019 i de resultes de la contractació de les dues col·laboradores de l'OIG en el marc del "Pacto de Estado Contra la Violencia de Género" s'han depurat els fitxers de les dades estadístiques del telèfon 900 des de l'any 2013 per a poder-les penjar en la web de dades obertes. També s'ha treballat per a poder difondre les dades del telèfon 900 en format interactiu perquè les persones usuàries poguessin filtrar les dades per concepte, any i territori.

Participació al Grup de seguiment i recollida de Dades de la Catalunya Central

La Comissió Tècnica del Circuit de la Catalunya Central, en el procés de treball per a l'elaboració d'un protocol supracomarcal per a l'abordatge de la Violència Masclista a la Catalunya Central va constituir un grup específic per treballar amb les dades provinents dels serveis realitzats d'atenció a les dones en situació de violències masclistes.

L'OIG col·labora en aquest grup assessorant en la recollida i tractament de les dades, i com a tal, ha participat en tres reunions durant l'any 2019 en que es va treballar en l'elaboració de l'informe estadístic anual amb les dades de dones ateses per violència masclista en els diferents serveis presents a les comarques de la Catalunya Central: l'Anoia, Bages, Berguedà, Moianès i Osona durant l'any 2018.

Participació en el Pla Nacional per a la implementació de l'Agenda 2030

Durant l'any 2019 la coordinadora de l'OIG ha col·laborat, juntament amb una representant del Departament de Presidència, en el grup de treball de l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible número 5 (ODS5) i en la incorporació de la perspectiva de gènere dels altres 16 ODS en el marc del procés d'elaboració del Pla Nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya com a responsables del grup juntament amb la Direcció General d'Igualtat. En aquest pla actualment hi treballen els diversos departaments de la Generalitat de Catalunya a proposta del Consell Assessor per al Desenvolupament sostenible (CADS) del Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència, els quals s'encarreguen de la resta d'objectius.

La tasca ha consistit en la participació en diverses reunions durant l'any en que s'han identificat els compromisos per part del Departament de Presidència, l'organisme responsable, la normativa aplicable, el calendari i l'indicador que l'avalua i mesura l'assoliment del compromís.

Participació en el Grup d'anàlisi de casos d'homicidi per violència masclista – Grup de feminicidis

L'OIG ha sistematitzat les dades dels feminicidis que han tingut lloc durant l'any 2019. Des de l'any 2018 es comptabilitzen també les dones assassinades de l'àmbit sociocomunitari, familiar i laboral, juntament amb l'àmbit de la parella i exparella que ja es recollien.

Aquest any s'han comptabilitzat 13 casos de dones assassinades, 10 en l'àmbit de la parella o exparella, dos en l'àmbit familiar i un en el sociocomunitari.

La sistematització de les dades ha estat feta amb l'objectiu de poder habilitar un espai web en que la ciutadania pugui consultar els casos succeïts a Catalunya per any i característiques del feminicidi. Aquest [espai web](#) es posarà en marxa el gener de 2020.

Recull estadístic de violència masclista per al 25 de novembre

Per motiu del Dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones, s'ha elaborat dossier estadístic que recull les estadístiques més rellevants de violència masclista per al nostre país. Aquests recull té la previsió d'actualitzar-se periòdicament per tal que sempre inclogui les dades disponibles més actuals.

Encàrrec d'anàlisi de l'enquesta de violència masclista 2016 (EVM) a la sociòloga Beatriz Bonete en clau interseccional i feminista

El novembre de 2019 i en el marc del "Pacto Nacional Contra la Violencia de Género", l'OIG va encarregar un estudi en que s'analitzen els col·lectius de dones especialment vulnerables de l'enquesta com ara dones grans, migrades, amb diversitat funcional o en risc d'exclusió social i es fan propostes de millora per a la nova enquesta de violència masclista a Catalunya 2020. L'estudi tindrà com a resultat una publicació que es penjarà al web i es presentarà el primer trimestre de 2020.

Quart plenari de l'OIG

El 17 de juliol de 2019 va tenir lloc la quarta reunió plenària de l'OIG al recinte modernista de l'Hospital de Sant Pau. En el transcurs del plenari es va presentar una anàlisi de la presència de dones en les alcaldies de Catalunya a càrrec de la Sra. Clara Torras Bozzo secretària de l'OIG, les Projeccions de població amb perspectiva de gènere i els avenços en l'Índex d'Igualtat de Gènere a càrrec de la Sra. Cristina Rovira Subdirectora de Coordinació i Producció Estadística de l'Idescat i es va fer un repàs de les principals actuacions dels grups de treball de l'OIG a càrrec de les seves portaveus i també es va exposar la necessitat d'indicadors de gènere en els objectius de desenvolupament sostenible a càrrec del Director del Consell Assessor per al Desenvolupament sostenible a Catalunya.

Cinquè plenari de l'OIG

El cinquè plenari estava planificat pel desembre de 2019 però per tal de complir amb el compromís de presentar l'índex d'igualtat de gènere al plenari es va posposar fins a gener de 2020.

Els grups de treball de l'OIG

Durant l'any 2019 els grups de treball de l'OIG s'han reunit diverses vegades i han estat treballant diversos temes, els més destacables dels quals, es detallen a continuació:

1. GRUP DE TREBALL DE DADES I CÀLCULS

Aquest grup de treball s'ha reunit cinc vegades al llarg de 2019. Les principals actuacions sobre les que s'ha estat treballant són les següents:

- Índex d'igualtat de gènere
- Guia per a una estadística oficial amb perspectiva de gènere
- Sistema d'indicadors d'igualtat

- S'identifica la necessitat de formació en perspectiva de gènere per al productors d'estadística oficial i es proposa mòdul a l'àrea de formació de l'ICD
- Es convida a l'Idescat a participar al grup

2. GRUP DE TREBALL D'ANÀLISI DE LA IMATGE PÚBLICA DE LES DONES

Aquest grup de treball s'ha reunit sis vegades al llarg de 2019. Les principals actuacions sobre les que s'ha estat treballant són les següents:

- Presentació del decàleg per a una publicitat no sexista elaborat pel CAC i l'ICD amb la col·laboració de l'OIG.
- Planificació i elaboració del decàleg de salut amb perspectiva de gènere
- Es convida a la Dra. Lucia Artazkoz, experta en salut i gènere com assessora del grup

3. GRUP DE TREBALL DE PROPOSTA DE POLITIQUES PÚBLIQUES D'IGUALTAT

El grup de treball s'ha reunit quatre vegades al llarg de 2019. Les principals actuacions sobre les que s'ha estat treballant són les següents:

- Seguiment del compliment de les polítiques públiques de la llei d'igualtat 17/2015
- Recerca de la perspectiva de gènere i LGTBI en l'entorn penitenciari.
- Planificació d'una guia per avaluar polítiques de gènere
- Recompte de plans d'igualtat als ajuntaments

4. GRUP DE TREBALL D'ANÀLISI DE LA SITUACIÓ LABORAL DE LES DONES

Aquest grup de treball s'ha reunit dues vegades al llarg de 2019, menys que els altres grups perquè hi ha manca de dades actualitzades sobre l'àmbit laboral i es considera que ja hi ha altres grups de treball específics d'aquest tema. S'hauria de fer propostes d'estudis quan es disposin de dades de la propera enquesta de qualitat en el treball i de la propera enquesta de l'ús del temps.

Les principals actuacions sobre les que l'OIG s'ha estat treballant en l'àmbit laboral són les següents:

- Bretxa de pensions contributives entre dones i homes 2018
- Actualització de dades de treball als dossiers del 8 de març i dones TIC.

Altres actuacions destacades

5. GRUP DE TREBALL D'ANÀLISI DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

Aquest grup de treball s'ha reunit quatre vegades al llarg de 2019. Les principals actuacions sobre les que s'ha estat treballant són les següents:

- Anàlisi específic de la violència masclista en la infància i adolescència i dones grans. Es busquen fons de dades.
- S'inicia recerca de la VM en les dones sense llar.

Les portaveus de cada grup han exposat la feina feta al quart plenari del mes de juliol en que han repassat la composició del grup en el moment actual i els acords presos.

L'Índex d'Igualtat de Gènere

L'any 2019 l'OIG ha continuat els treballs iniciats el 2017 en la versió catalana de l'índex d'igualtat de gènere (IIG) calculat per l'European Institut on Gender Equality (EIGE) juntament amb l'Idescat. Durant aquest any l'OIG ha estat recollint dades sobre la presència de les dones en càrrecs de presa de decisions a través de petició escrita als organismes pertinents, i completar, d'aquesta manera, la dimensió de "poder" que forma part de les sis dimensions que componen l'IIG (treball, renda, formació, temps, poder i salut).

S'han realitzat set reunions de treball amb les persones productores i responsables de l'Idescat per acordar les característiques tècniques i metodològiques de l'IIG.

Dossier estadístic dones TIC

La setmana del Mobile World Congress 2019 l'OIG va actualitzar [el recull de dades](#) estadístiques sobre formació, ocupació i ús de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) a Catalunya amb les dades oficials més recents sobre aquest tema.

Dossier estadístic Les dones a Catalunya 2019 pel 8 de març

Amb motiu del 8 de març dia internacional de les dones, l'OIG va elaborar la segona edició del [dossier que recull dades oficials sobre desigualtats de gènere](#) en diferents àmbits de la societat catalana. Els temes recollits en el dossier fan referència a la situació laboral de les dones, les condicions de vida, la formació i el nivell d'estudis assolits, la salut de les dones, les dones en les tecnologies de la informació i la comunicació, també en l'esport i en la cultura. I permet posar a disposició de la ciutadania dades que manifestin les bretxes de gènere en els diferents àmbits de la societat catalana.

Reunions aplicatiu HIPATIA

Paral·lelament a l'elaboració de l'informe anual de SIAD, durant l'any 2019, es van recollir els fitxers de dades corresponents als tres primers trimestres de l'any amb les dades quantitatives dels serveis d'informació i atenció a les dones (SIAD) que tenen contracte programa amb l'ICD. Aquests SIAD han enviat a través de l'aplicatiu HIPATIA, o l'HESTIA les dades harmonitzades amb l'objectiu de realitzar un informe periòdic dels de Catalunya sobre les activitats realitzades. Al tractar-se de la primera vegada que s'han enviat les dades ha estat una prova pilot de la viabilitat d'aquest sistema de sistematització de les dades.

S'han hagut de depurar els fitxers rebuts i compatibilitzar els dos sistemes. També s'ha instat als SIAD a que realitzessin la transferència de la informació d'una determinada manera.

Assessorament al projecte d'enquesta de violències sexuals del Departament d'Interior

L'Àrea de violències masclistes de l'ICD i l'OIG van assessorar al Departament d'Interior respecte la metodologia i els continguts de l'Enquesta de violències sexuals que es va dur a terme a finals de 2019. Bàsicament es va recomanar el següent:

- Ampliar la població objecte d'estudi a totes les edats.
- Ampliar la localització de les violències sexuals no només als espais d'oci sinó a altres espais privats i públics.
- Introduir més variables sociodemogràfiques de les dones
- Reduir la mostra de dones a enquestar però reduir el nombre de substitucions.
- Utilitzar metodologia multicanal, no només telefònica.
- Formar a les enquestadores en violències masclistes.
- Tenir cura de l'impacte emocional de les dones entrevistades i les enquestadores
- Tenir en compte tots els àmbits en que es pot donar la VM segons la Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- Ampliar els fets referits a fets no tipificats al codi penal
- Dades sobre l'agressor

Participació al grup de treball de violència institucional de la CNVM

L'OIG ha participat a tres reunions del grup de violència institucional creat el 2019 en el sí de la Comissió Nacional per una Intervenció Coordinada contra la Violència masclista com a membre.

Elaboració de tuits

Altres actuacions destacades

El 2019 s'ha iniciat la tasca de difondre tuits amb regularitat, amb alguna dada significativa amb motiu d'alguna publicació recent o de la celebració d'alguna efemèride.

Consell Nacional de Dones de Catalunya (CNDC)

El Consell Nacional de les Dones de Catalunya (en endavant CNDC) és l'òrgan col·legiat de participació i consulta de l'Institut Català de les Dones que integra les representacions de les entitats que treballen en programes en favor de la igualtat i la promoció de les dones, així com les diferents entitats de dones del territori català, per a les qüestions vinculades al Pla del Govern en matèria de polítiques de dones en els àmbits polític, social, cultural, econòmic i educatiu.

El CNDC és l'òrgan col·legiat de participació de les entitats i consulta de l'institut

Estructura

Presidència

Núria Balada i Cardona (fins al 3 de setembre)
i Laura Martínez Portell de setembre en endavant

Vicepresidència primera

Núria Ramon i Pérez

Vicepresidència segona

Montse Pineda Lorenzo

Ple

Comissió de Coordinació

Grups de treball

Assemblees Territorials de Dones de Catalunya (ATDC)

Secretaria – Anna Coll Colomé

El **Ple** és l'òrgan de màxima representació del CNDC. A finals del 2019 l'integren **427 representants** d'entitats i grups de dones, a més de la presidència, les dues vicepresidències, una representant per cada ATDC, les 5 coordinadores territorials de l'ICD i la secretària. Durant aquest any s'han donat de baixa 2 entitats en motiu de la seva dissolució o inactivitat.

Reunions

- 6 de juliol a Tarragona (Teatret del Serrallo), amb la participació de 58 entitats membres i 65 oients.
- 16 de novembre a Barcelona (Palau Macaya), amb la participació de 60 entitats membres i 6 oients.

Accions

- 15 de gener. Aprovació de la declaració *Els nostres drets no es negocien. Ni un pas enrere en igualtat* en suport a les dones andaluses i en contra de la vulneració dels drets de les dones.
- 21 de gener. Adhesió a la campanya “#FemEU_2019. Fem Europa amb mirada Feminista” perquè la futura agenda política europea incorpori com a prioritat garantir els drets humans de les dones i fer efectiva la igualtat de gènere.
- 14 de febrer. Acte de celebració del 30è aniversari del CNDC. Es va comptar amb una conferència de Mabel Bianco, una taula rodona amb les vicepresidentes segones de tota la història del CNDC i un vídeo commemoratiu.
- 26 de febrer. El CNDC emet un comunicat i s'adhereix a la vaga feminista del 8 de març convocada pel moviment feminista.
- 14 de març. Adhesió a la *Declaració Agenda 2030 Feminista. Aliança Amèrica Llatina i el Carib i Europa per una Agenda 2030 Feminista. Els Drets Sexuals i Reproductius al centre de l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible*.
- 14 de maig. Fem xarxa feminista a Europa. Trobada del CNDC amb algunes components de la caravana TransEuropa en què donen a conèixer les recomanacions elaborades en el marc de la campanya Fem_EU per incidir en la garantia dels drets humans de les dones a la futura agenda política de la Unió Europea i promoure una mobilització conjunta dels drets fonamentals i de participació.
- 30 de maig. Participació en el procés de debat participatiu per definir les bases constituents de Catalunya des de l'auto-organització i una participació transversal inclusiva i plural, organitzat pel Consell Assessor del Fòrum Cívic i Social per al Debat Constituent.
- 14 de juny. Participació a l'Àgora de drets sobre els drets de les dones. Reunió per a l'aportació de propostes de mesures per incorporar-les al Pla de Drets Humans de Catalunya.
- 6 de juliol. Adhesió al Manifest institucional per un país de respecte als drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i amb tolerància zero a la discriminació.
- Revisió de la perspectiva de gènere del Protocol d'actuació davant de maltractaments en la infància i l'adolescència en l'àmbit de la

Altres actuacions destacades

salut, amb el treball previ per via electrònica i una reunió el 6 de setembre.

- 25 de novembre. Participació a la jornada de treball Nova Deli 2022: Cap a la Cinquena Conferència Mundial de les Dones de Nacions Unides. Les Dones en l'Exercici del Poder i la Presa de Decisions.
- 11 de desembre. Sessió de treball sobre el Pla estratègic de Serveis Socials 2020-2024.
- 16 de desembre. Homenatge a M. Lluïsa Oliveda Puig com a membre honorífica del CNDC.
- 18 de desembre. Adhesió del CNDC a la *Declaració de les Dones: Aturem la Guerra d'Ocupació de Turquia contra el Nord i l'Est de Síria*, de Women Defend Rojava.

Parlament de les Dones i monogràfic

Ha estat un procés en què s'hi ha implicat les 60 diputades actuals i les dones del CNDC amb l'objectiu d'estrènyer vincles i fer xarxa entre els col·lectius i les entitats de dones, d'una banda, i les diputades, de l'altra, per mostrar un compromís comú amb relació a la situació de les dones a la societat i facilitar la participació de les entitats de dones en l'agenda política del país, amb propostes i eines que els grups parlamentaris puguin assumir en l'elaboració de les lleis i la reforma de les ja existents.

Per al treball, s'han creat sis grups integrats tots ells per dues coordinadores del CNDC, les representants de les entitats dels diversos àmbits i per dues diputades o representants dels grups i subgrups parlamentaris.

Cadascun ha treballat, presencialment i virtual, un text que ha servit de base per consensuar la declaració final.

Grups de treball i coordinadores del CNDC:

1. Drets Humans de les Dones - Àlícia Oliver Rojo i Carme Riu Pascual
2. Dret a l'Educació i a la Cultura - Mireia Bofill Abelló i Mercè Otero Vidal
3. Drets Laborals i Econòmics - Maria Rovira Duran i Núria Viñas Llebot
4. Dret a la Participació Social i Política - Fatima Ahmed Ahmed El Haddad i Mònica Torralba Fernández-Velilla

5. Salut i Drets Sexuals i Reproductius - Sílvia Aldavert Garcia i Marta Busquets Gallego
6. Dret de les Dones i Nenes a Viure Lliures de Violències Masclistes - Laia Rosich Solé i Montserrat Vilà Planas

El Parlament de les Dones ha permès revisar de manera integral els progressos aconseguits i els reptes pendents pel que fa a l'aplicació de la Declaració i de la Plataforma d'Acció de Beijing i oferir un ple amb la presència exclusiva de dones.

Una coordinadora de cada grup ha exposat les seves propostes, i les representants parlamentàries, el seu posicionament sobre la declaració.

La declaració final ha estat aprovada per unanimitat pel Parlament de les Dones i assumida pel Parlament de Catalunya. El mateix Ple i els seus resultats ha tingut gran ressò als mitjans de comunicació.

El producte de tot aquest treball conjunt s'ha materialitzat posteriorment amb el Debat monogràfic sobre els drets de les dones al Parlament de Catalunya, el primer que es dedica específicament a analitzar la situació de les dones i les polítiques en aquesta matèria.

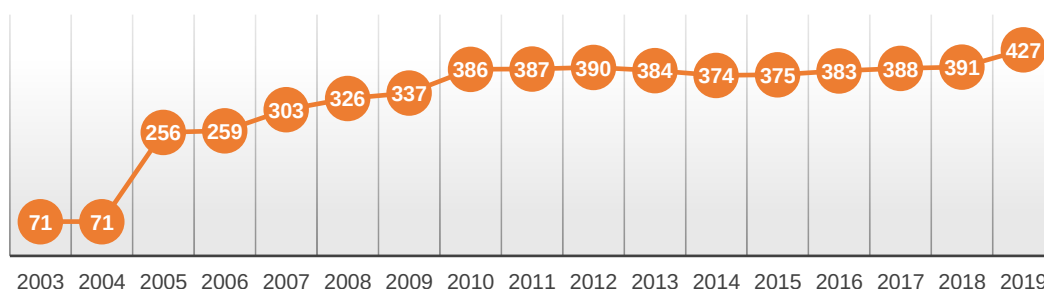
Calendari del procés:

- 11 d'abril. Aprovació de la proposta del Parlament de les Dones per part de la Comissió de Coordinació del CNDC.
- 30 d'abril. Presentació de la proposta a les parlamentàries.
- 22 de maig. Reunió del Grup de Treball (GT) de Participació Social i Política.
- 23 de maig. Reunions del GT del Dret de les Dones i Nenes a Viure Lliures de Violències Masclistes, del GT Salut i Drets Sexuals i Reproductius, del GT Dret a l'Educació i a la Cultura i del GT Drets Laborals i Econòmics.
- 24 de maig. Reunió del GT Drets Humans de les Dones.
- 4 de juny. Reunió del GT Dret a l'Educació i a la Cultura.
- 5 de juny. Reunió dels GT Drets Laborals i Econòmics i GT Participació Social i Política.
- 19 i 20 de juny. Treball del CNDC i diputades.
- 1 de juliol. Ple del Parlament de les Dones al Parlament de Catalunya.
- 24 de juliol. Lectura de la declaració institucional del Parlament de les Dones.

Altres actuacions destacades

- 16 de setembre. Reunió de la vicepresidenta 2a d'avaluació del treball realitzat pel grup coordinador i amb l'objectiu de trobar mecanismes per donar continuïtat a les propostes.
- 17 desembre. Participació de la vicepresidenta 2a del CNDC al debat general del Parlament de Catalunya sobre el reconeixement i el garantiment dels drets de les dones.
- 19 de desembre. El Parlament de Catalunya aprova per unanimitat una resolució que recull el treball del CNDC i de les diputades. Es fa el seguiment de les 49 resolucions restants finalment aprovades.

Evolució del nombre d'entitats i grups de dones membres del CNDC

IL·LUSTRACIÓ 15 - EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'ENTITATS I GRUPS DE DONES MEMBRES DEL CNDC

La **Comissió de Coordinació** és l'òrgan funcional i de coordinació de les accions i projectes que duu a terme el CNDC. Està composta per la presidència, les vicepresidències i 15 vocalies que ocupen les coordinadores dels grups de treball, les representants des les ATDC. Aquest any també s'han incorporat les representants dels òrgans de participació de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, amb dret a veu i sense vot.

S'ha reunit quatre vegades en sessió ordinària, a Barcelona: 7 de febrer, 12 de juliol, 27 de setembre i 15 de novembre.

Grups de treball

• Abordatge de les violències masclistes

Coordinadora: Laia Rosich Solé.

Reunions i actuacions:

- Aportacions al Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere 2019-2022 i seguiment del Programa d'intervenció integral contra la violència masclista.
- Seguiment del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere, especialment el que fa referència a la gestió i distribució dels fons.
- Revisió de la perspectiva de gènere del Protocol d'actuació davant de maltractaments en la infància i l'adolescència en l'àmbit de la salut.
- 17 de gener, reunió del grup amb la consellera de Justícia, Ester Capella i Farré, per a temes relacionats amb els òrgans judicials quant a formació, visibilització de les violències masclistes i procediments.
- 18 de febrer i 11 d'abril, sessions de treball per a l'elaboració del Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la violència masclista entre iguals.
- 5 de març, compareixença a la Comissió d'Igualtat de les Persones del Parlament de Catalunya per presentar les conclusions del grup.
- 16 de maig reunió de treball del grup.
- 4 de juny, reunió amb la presidenta de l'ICD i el Servei de Polítiques d'Igualtat de Gènere i Assessorament Jurídic de l'ICD per al Pacte d'Estat.
- Col·laboració amb la investigació titulada "Ordres de protecció i drets de les dones víctimes de violència de gènere: obstacles per a una efectiva protecció" dirigida per la Dra. Encarna Bodelón González, del Grup Antígona de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).
- 7 d'octubre, reunió de treball del grup.

• **GT ad hoc per a la millora de funcionament del CNDC i la modificació del Decret que el regula**

Coordinadora: Montse Pineda Lorenzo.

Reunions: 4 de març, 30 de setembre i 5 de novembre.

Accions: plantejament de l'estratègia per a la millora del funcionament del CNDC i per a la modificació del Decret que regula el CNDC.

• **Dones amb Discapacitat**

Coordinadora: Carme Riu Pascual.

• **Dones, Empresa i Economia**

Coordinadora: Núria Viñas Llebot.

Reunions: 25 de febrer, 16 d'abril, 24 de juliol i 10 d'octubre.

Accions:

Altres actuacions destacades

- Participació a l'acte del CNDC, previst per al 14 de març, en el marc de la 63 CSW de Nacions Unides.
- Treball per al Parlament de les Dones.
- Revisió del procés d'atorgament del Distintiu d'Excel·lència Empresarial que recull el I Pla d'acció de suport a les empreses destinat al foment de la igualtat de tracte i d'oportunitats de dones i homes en el treball.

• Dones Grans

Coordinadora: M. Montserrat Serrallonga Sivilla.

Reunions: 25 de març, 20 de maig, 17 de juny, 28 d'octubre i 16 de desembre.

Actuacions: debat sobre temes d'actualitat, com la mobilitat i l'habitatge o la valoració de la Declaració del Fòrum de Tunis per la Igualtat de Gènere.

• Dones i Mitjans de Comunicació

Coordinadores: Montserrat Minobis (fins a l'11 de maig), Cristina Pulido Rodríguez i Lúcia Vilalta Garcia (a partir de l'11 de maig).

Reunions presencials: 15 de juliol, 11 de novembre i 2 de desembre.

La major part del treball d'aquest grup s'ha dut a terme telemàticament.

Accions:

- Revisió del punt J "La dona i els mitjans de difusió" de la Declaració i Plataforma de Beijing, així com de les seves actualitzacions.
- Recull de dades per a l'elaboració d'un informe complet sobre la situació a Catalunya en aquest àmbit en què s'inclouran també recomanacions.
- Estudi de les possibles línies per a la prevenció de la violència masclista, de l'assetjament sexual directe i del de segon ordre en els mitjans de comunicació.

• Dones Migrades i Refugiades

Coordinadora: Salwa L'Aouaji El Gharbi.

Reunions: 1 de març i 13 de desembre.

Actuacions: reflexió global en relació a les dones migrades i les dones refugiades i la repercussió que hi tenen les ideologies d'extrema dreta.

• ODS i Agenda 2030

Coordinadora: Sílvia Aldavert Garcia

Reunions i actuacions:

- 22 i 27 de maig. Participació en les sessions deliberatives per al disseny del document de bases de l'Acord nacional per a l'Agenda 2030 i l'Aliança Catalunya 2030 amb el posterior seguiment del procés participatiu.
- 11 de novembre. Reunió del grup.
- 27 de novembre. Reunió amb el grup motor per a l'elaboració de l'Acord nacional per a l'Agenda 2030.

• Participació Internacional

Coordinadora: Alícia Oliver Rojo

Reunions i actuacions:

- 24 d'abril. Trobada amb Mayra Cisneros, periodista mexicana acollida a Barcelona per explicar la seva experiència i la situació de les dones periodistes a Mèxic.
- 16 de setembre. Reunió del grup per a l'elaboració de la declaració escrita que el CNDC presenta l'any vinent a la 64 CSW. El tema tractat a la declaració és la revisió i valoració de l'aplicació de la Declaració i la Plataforma d'Acció de Beijing pel que fa a drets humans, educació i cultura, economia i treball, participació social i política, salut, drets sexuals i reproductius i violències masclistes.

• Salut

Coordinadora: Marta Busquets Gallego.

Reunions: 6 de febrer, 6 de març, 4 d'abril, 8 de maig, 28 d'octubre i 2 de desembre.

Actuacions: elaboració d'un document de demandes sobre temes de salut de les dones per tal de fer-les arribar als òrgans competents i poder-ho gestionar conjuntament amb ells.

Assemblees Territorials de Dones de Catalunya

Com a òrgans participatius i consultius del CNDC, formen part de la Comissió de Coordinació i del Ple mitjançant una representant de cadascuna d'elles. Les coordinadores territorials de l'Institut Català de les Dones n'exerceixen les funcions de dinamitzadores i secretàries tècniques.

• Alt Pirineu i Aran

Representant: Mireia Boya Busquet

Secretària tècnica: Carme Castelló Gistau

4 d'abril, xerrada/debat "El moviment feminista avui. Reptes del CNDC" a Sort.

• Catalunya Central

Altres actuacions destacades

Secretària tècnica: Rosa Codina Casas

Per fer aquesta assemblea més participativa i incorporar noves entitats de la Catalunya Central es fan trobades comarcals.

Organitzades per la secretària tècnica i la vicepresidenta 2a, amb la col·laboració dels SIAD, amb l'objectiu d'apropar el CNDC a les entitats i explicar què hi poden aportar i com hi poden participar.

27 de maig, al Bages (Manresa).

11 de juny a Osona (Vic).

11 de novembre a l'Anoia (Igualada).

• Girona

Representant: Mònica Aldegunde Cera.

Secretària tècnica: Josefina Surina Gelis.

Reunió: 13 de juny a Girona.

Trobades comarcals amb la col·laboració dels SIAD:

20 de novembre a l'Alt Empordà (Figueres).

21 de novembre al Baix Empordà (la Bisbal de l'Empordà).

4 de desembre al Pla de l'Estany (Banyoles).

• Lleida

Representant: Sílvia Bonilla Amador

Secretària tècnica: Carme Castelló Gistau

• Tarragona

Representant: M. Rosa Llurba Caparó

Secretària tècnica: Lúdia Bargas Musoy

Reunió el 7 de novembre a Tarragona

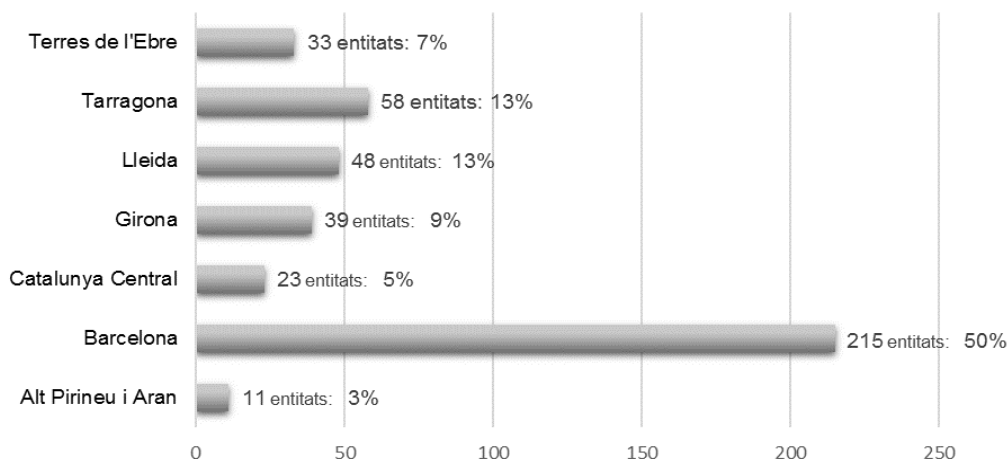
• Terres de l'Ebre

Representant: Teresa Bonet Fabra

Secretària tècnica: Carme Valls Besalduch

Reunió el 3 de juny a Tortosa

Representació territorial de les entitats membres del CNDC

IL·LUSTRACIÓ 16 - REPRESENTACIÓ TERRITORIAL DE LES ENTITATS MEMBRES DEL CNDC

El CNDC com a òrgan de consulta a escala internacional

Des de l'any 1999, el CNDC, com a organització no governamental, té reconegut l'estatus consultiu en el Consell Econòmic i Social de Nacions Unides (ECOSOC) i, des de llavors, ha estat representat en les sessions de la Comissió de la Condició Jurídica i Social de la Dona (CSW).

L'1 de juny, el CNDC ha presentat a l'ECOSOC l'informe quadriennal sobre les actuacions en suport a la tasca de les Nacions Unides durant el període 2015 – 2018.

63 període de sessions de la CSW (CSW63)

La CSW s'ha dut a terme del 10 al 22 de març, a Nova York, per debatre sobre els sistemes de protecció social, l'accés als serveis públics i les infraestructures sostenibles per a la igualtat de gènere i l'apoderament de dones i nenes. A més, s'ha valorat el progrés en l'aplicació de les conclusions convingudes al seixantè període de sessions (2016) sobre l'apoderament de la dona i el seu vincle amb el desenvolupament sostenible.

El 21 de gener, previ a la CSW63, s'ha realitzat una reunió preparatòria per a les participants del CNDC, que han format una delegació de 35 dones encapçalada per la presidenta i les vicepresidentes:

Una representació del CNDC ha participat al 63 període de sessions de la CSW, a Nova York

Altres actuacions destacades

Abati Morey, Gloria (Fundació Internacional de la Dona Emprenedora (FIDEM); Aldavert Garcia, Sílvia (Associació de Planificació Familiar de Catalunya i Balears); Alemany Roca, Joaquina (Dones per la Llibertat i la Democràcia); Alfageme, Elena (Alianza por la Solidaridad); Alsina Burgués, Victòria (Delegada del Govern de la Generalitat de Catalunya als EUA); Berbegal Villagrasa, Teresa (Talent Femení); Casamort Ejarque, Marta (Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament); Coll Navarro, Gràcia (Associació Catalana de Llevadores); de Quirós, Anna (Dona't un Impuls. Associació de Dones Empresàries i Emprenedores); Diéguez, Gioconda (Alianza por la Solidaridad); El Gharbi, Salwa (TAMETTUT- Associació de Dones Amazigues per la Cultura i el Desenvolupament); Esparcia Pérez, Maria Isabel (Associació Catalana de Dones Directives i Empresàries - ACDDE); Falguera Puig, Gemma (Associació Catalana de Llevadores); Garcia Súnet, Estefania (Talent Femení); Gómez de Segura, Elena (Dones per la Llibertat i la Democràcia); González Pelàez, Marta (Associació Catalana de Dones Directives i Empresàries-ACDDE); Gual Via, Carme (Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD); Macías Quesada, Marta (Associació Forgender Seal); Madaula Giménez, Aurora (Delegació del Fòrum Parlamentari Europeu); Mateo, Sonia (Associació de Dones Empresàries i Emprenedores de les comarques de Tarragona (ADEE Tarragona); Pérez Ordoño, Pilar (Delegació del Govern de la Generalitat de Catalunya als EUA); Piedra Mañes, Iolanda (Comissió PIMEC Dona Empresa); Pociello Cayuela, Neus (Fundació Aroa); Rodríguez García, Almudena (Associació de Planificació Familiar de Catalunya i Balears); Vicente Salazar, Helena (Direcció General d'Afers Multilaterals i Europeus); Vigatà González, Sílvia (Ap! Lleida. Associació Professional d'Empresàries); Vilà Planas, Montserrat (Plataforma Unitària Contra les Violències de Gènere); Viladevall Corominas, Laura (Creación Positiva); Villagrasa Baeza, Susana (Talent Femení); Viñas Llebot, Núria (Associació Catalana de Dones Directives i Empresàries - ACDDE); Zarioui Zanna, Asmae (TAMETTUT- Associació de Dones Amazigues per la Cultura i el Desenvolupament).

En el marc de la CSW63, el 14 de març s'ha organitzat l'acte del CNDC amb el títol "30 anys de treball local. 20 anys de treball global. Construint igualtat des de la participació". Des d'àmbits molt diversos, les representants del CNDC han posat en valor el Consell i els seus òrgans com a espais d'aprenentatge i d'incidència social i política, que permeten reflexionar, repensar i coproduir respostes concretes per fer efectiva una governança feminista.

A banda de les reunions establertes a l'agenda oficial de la CSW i els actes paral·lels de seguiment, el CNDC ha mantingut reunions amb: Mabel Bianco, activista feminista argentina; entitats de dones i organismes estratègics per a l'establiment d'aliances de cara a Beijing+25; António Guterres, secretari general de les Nacions Unides; Renata Kaczmarek-Photakis, responsable del Punt Focal de les Famílies a la Divisió pel Desenvolupament Social inclús a les Nacions Unides; Gloria Ramírez, Glenda Hecksher i Nayana Guerrero, companyes de Red Global CEDAW; Nadine Gasman, presidenta de l'Institut Nacional de les Dones de Mèxic; Acció, Agència Catalana de Turisme i Institut Ramon Llull New York; Mara Marinaki, assessora principal de l'Alta Representant per a la Política Exterior de la Unió Europea en temes de gènere i en la implementació de la Resolució 1325 sobre dones, pau i seguretat, i Irena Moozová; Ana L. Oliveira, presidenta i CEO de The New York Women's Foundation i directora de la Comissió Europea per a la Igualtat i la Ciutadania al Departament de Justícia de la Unió Europea; Dania Al-Itani, representant de Joves i Pennie Sessler Branden, enllaç de Sigma amb les Nacions Unides; i la delegada del Govern de la Generalitat de Catalunya als EUA, Victòria Alsina Burgués.

Silvia Vigatà, membre de la delegació del CNDC, ha posat de relleu la necessitat que les dones liderin els sectors STEAM per eliminar la bretxa de gènere en el marc de la revolució 4.0. a l'acte de Business Professional Women Spain.

S'ha presentat la declaració Agenda 2030 Feminista, iniciativa coordinada per Creación Positiva i l'Associació Drets Sexuals i Reproductius que vol garantir i visibilitzar els drets sexuals i reproductius a les agendes locals i globals des d'una aliança de més de 1.000 entitats d'Amèrica Llatina, del Carib i d'Europa.

Finalment, la delegació del CNDC ha participat en la "Campanya Nacional pel Dret a l'Avortament Legal Segur i Gratuït" juntament amb Nelly "Pila" Minyersky, una de les pioneres de la campanya.

El 4 de juny, per tal de posar en comú l'experiència en la 63 CSW, es reuneix la delegació del CNDC a la seu de l'Institut Català de les Dones.

Fòrum Regional sobre el Desenvolupament Sostenible per a la Regió UNECE

La vicepresidenta 2a del CNDC i Almudena Rodríguez, de l'Associació de Planificació Familiar de Catalunya i Balears, assisteixen al Fòrum Regional sobre el Desenvolupament Sostenible per a la Regió UNECE,

Altres actuacions destacades

dut a terme el 21 i 22 de març a Ginebra. Entre d'altres temes, s'ha debatut sobre com fer front a la desigualtat causada per l'exclusió i la discriminació i com aconseguir la igualtat econòmica.

Fòrum Polític d'Alt Nivell sobre Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides

La vicepresidenta 2a del CNDC i Almudena Rodríguez, han participat en aquest fòrum dut a terme sota el paraigües de l'ECOSOC, del 9 al 18 de juliol a Nova York, que ha tingut com a tema principal la transformació cap a societats sostenibles i resilients.

Procés de revisió regional de Beijing+25

La vicepresidenta 2a del CNDC i Almudena Rodríguez assisteixen, del 28 al 30 d'octubre a Ginebra, al procés de revisió regional de Beijing+25 organitzat per la Comissió Econòmica de les Nacions Unides per a Europa (UNECE) i l'Oficina Regional de les Dones per Europa i Àsia Central. Es revisen els avenços aconseguits i s'identifiquen els reptes en la implementació de la Plataforma d'Acció en base als informes nacionals dels estats membres de la UNECE.

Consells i òrgans de participació de l'Administració de la Generalitat de Catalunya en què el CNDC ha estat convocat a participar

Comissió Nacional per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista (CNVM)

- Ple: Laia Rosich Solé, Nati Veraguas Aguilera, Montserrat Vilà Planas (fins al 2 d'octubre) i Montse Pineda Lorenzo (des del 2 d'octubre).

Reunions plenàries el 17 de juliol i el 3 de desembre.

- GT de Seguiment del Pacte Nacional per l'erradicació de les violències masclistes.

Representant: Júlia Vega Soria (des del 16 de maig).

Reunions: 2 de juliol i 12 de novembre.

- Grup de Treball per a l'Abordatge de la Violència a l'Àmbit Laboral.

Representant: Mercè Claramunt i Bielsa.

Reunió de constitució: 13 de desembre.

- GT Violència Institucional contra les Dones.

Representant: Clarisa Velocci (des del 16 de maig).

Comitè de Seguiment del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2020

Representant: Maria Rovira Duran.

Suplent: Francesca Abelló Olivé.

Sessió plenària el 28 de maig. Les consultes sobre la gestió i les modificacions del programa es treballen virtualment durant tot l'any.

Comitè de Seguiment del Programa Operatiu FEDER de Catalunya 2014-2020

Representant: Alícia Oliver Rojo.

Sessió plenària el 25 de juny.

Consell Assessor de Dones del Món Rural i Marítim

Representant: Maria Rovira Duran.

Presentació del Consell: 1 de març.

Sessió plenària el 4 de desembre.

Consell de Cooperació al Desenvolupament

Representant al Ple, al Grup de treball de sensibilització a les empreses del CCD i al Grup de treball per l'impuls i el seguiment del procés participatiu Visió 2030 i el GT per a la preparació del Pla director 2019-2022: Alícia Oliver Rojo.

Sessions plenàries: 21 de març i 13 de juny .

Reunió de treball extraordinària: 4 de novembre.

Reunions del Grup de Treball per a la preparació del Pla director 2019-2022: 31 de gener, 14 de febrer i 11 de març.

Sessió monogràfica sobre coherència de polítiques per al desenvolupament: 19 de novembre.

Consell de Participació del Memorial Democràtic

Representant, escollida també com a portaveu d'aquest consell: Alícia Oliver Rojo.

Altres actuacions destacades

Reunió plenària: 22 d'octubre.

Consell Nacional de Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transgèneres i Intersexuals (LGBTI)

Representant al Ple, al Grup de Treball per Serveis-Ensenyament i al Grup de Treball Identitari-Polítiques Lèsbiques: Mercè Otero Vidal.

Reunió del GT Polítiques Lèsbiques: 14 de març.

Reunió del GT Ensenyament: 14 de març.

Sessions plenàries extraordinàries el 18 de juliol i el 30 d'octubre.

Sessió plenària ordinària: 21 de novembre.

Consell Social de la Llengua Catalana

Representant: Mercè Otero Vidal.

Sessió plenària el 18 de febrer.

Observatori Català de la Família

Representant: Carme Riu Pascual

Presentació de l'informe "Polítiques de suport a les famílies" (9h30h a la Sala de Plens del CTECSC Barcelona), el 18 de febrer.

Sessió plenària el 22 de juliol.

Observatori de la Igualtat de Gènere

- Ple: Mercè Otero Vidal, Anna Ariño Garrié i Nati Veraguas Aguilera.

Sessió plenària el 10 de juliol.

- Grup de Treball de Dades i Càlculs (GT1 Dades): Tània Verge Mestre (fins al 27 de setembre).

Reunions el 12 de juliol i 27 de setembre.

- Grup de treball de proposta de polítiques públiques d'igualtat (GT3 Polítiques): Marta Busquets Gallego.

Reunions el 7 de maig, 10 de setembre i 12 de novembre i 17 de desembre.

Observatori dels Drets de la Infància

Representant: Noemí Fuster Rabat.

Reunió el 22 de gener